สำเนา

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๕๘๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)

กราบเรียน/เรียน รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง, กรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๔๖๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๖๙๓๗ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๒. สำเนาหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๓๒/๑๑๒ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓
๓. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๓/๒๖๒ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
๔. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/๑๕๐ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามที่ได้ยืนยัน/แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๒๙ กันยายน ๒๕๖๓) เห็นชอบการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ และให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติดำเนินการตามแนวทางการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในรูปแบบเฉพาะกิจเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ในช่วงระหว่างปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ และนำเสนอร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอน ภายหลังจากที่ได้นำเสนอคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแล้ว ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้เสนอเรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ไปเพื่อดำเนินการ ซึ่งสำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และสำนักงาน ก.พ.ร. ได้เสนอความเห็นไปเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ ลงมติเห็นชอบตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ และให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับความเห็นของสำนักงบประมาณไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ธีระพงษ์ วงศ์ศิวะวิลาส

(นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวะวิลาส)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๒๓ (พิษณุพงศ์) ๑๕๒๒ (เฉลิมขวัญ) โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖
www.soc.go.th (เฉลิมขวัญ/อริศรา) ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ spt55@soc.go.th

หมายเหตุ อัยการสูงสุด : จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
รอง-นรม., รัฐ-นร., กระทรวง : จึงเรียนยืนยันมา
องค์กรอิสระ กรม : จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๒/๖๙๓๗

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพ ๑๐๑๐๐

๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๔๖๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกข้อความ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๖๘๘๕ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

๒. รายการ QR Code เอกสารประกอบการพิจารณา

๓. (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ และให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ดำเนินการตามแนวทางการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในรูปแบบเฉพาะกิจเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ในช่วงระหว่างปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕ และนำเสนอร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอน ภายหลังจากที่ได้นำเสนอคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาแล้ว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ในการนี้ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้เห็นชอบให้เสนอเรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันจันทร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ดังรายละเอียดปรากฏตามเอกสารลำดับที่ ๑ ของสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ สำนักงานฯ จึงใคร่ขอเสนอผลการพิจารณาดังกล่าวมาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. <u>ความเป็นมา</u>

เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) และมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ นำเสนอผลการพิจารณาของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในส่วนของ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจ

/ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ...

ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

๒. <u>เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี</u>

เรื่องนี้เข้าข่ายต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๔ (๑) และ มาตรา ๔ (๑๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้ง ตามนัยของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๓. <u>สาระสำคัญ</u>

๓.๑ **คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ โดยเห็นชอบการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ** และให้สำนักงานฯ ดำเนินการตามแนวทางการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในรูปแบบเฉพาะกิจเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ในช่วงระหว่างปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ตามที่สำนักงานฯ เสนอ โดย**ให้ใช้ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับปรับปรุง) ที่สำนักงานฯ ได้จัดทำขึ้นเบื้องต้นในการรับฟังความคิดเห็นให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำความเห็นมาใช้ประกอบการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)** และนำเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติอีกครั้ง ก่อนการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

๓.๒ **ผลการรับฟังความเห็น** ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้ (๑) ภาครัฐ (๒) ภาคเอกชน (๓) ภาคการเมือง (๔) วุฒิสภา (๕) ภาควิชาการ (๖) ภาคสื่อ (๗) สโมสรนักศึกษา (๘) ส่วนภูมิภาค (๙) ภาคองค์กรระหว่างประเทศ และ (๑๐) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ โดยมีความเห็นต่อ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพากิจฯ (ฉบับปรับปรุง) รวมจำนวน ๕๘๔ ความคิดเห็น โดยมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารลำดับที่ ๒ ของสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ สามารถสรุปประเด็นความเห็นได้ ดังนี้

๓.๒.๑ **ประเด็นการพัฒนา** เสนอให้เพิ่มเติมรายละเอียดของแนวทางการพัฒนาในแต่ละประเด็นให้ครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ

๓.๒.๒ **ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย** เสนอให้เพิ่มเติมตัวชี้วัดให้ครอบคลุมและสะท้อนความก้าวหน้าของการดำเนินงาน คำนึงถึงความเป็นไปได้ของการได้มาซึ่งข้อมูล รวมถึงการปรับค่าเป้าหมายให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์

๓.๒.๓ **โครงการสำคัญในแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ** ส่วนใหญ่เป็นการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความครอบคลุม ความซ้ำซ้อน และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการฯ รวมถึงควรมีการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการคัดเลือกโครงการ

๓.๒.๔ **การขับเคลื่อนแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ** ควรให้ความสำคัญกับการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยเน้นการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน/โครงการ และการกำหนดกลไกการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

/๓.๓ สาระสำคัญ...

๓.๓ **สาระสำคัญของ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)** สำนักงานฯ ได้นำความเห็นที่จากการรับฟังความเห็นและจากการประชุมร่วมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้านเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕ มาประมวลผลเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามหลักวิชาการ **โดยยังคงยึดหลักการ เป้าประสงค์ มิติและประเด็นการพัฒนาตามเดิม** อย่างไรก็ตาม **ได้ดำเนินการปรับค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับบริบทการพัฒนามากยิ่งขึ้น** โดยมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ และเอกสารลำดับที่ ๔ ของสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ สรุปสาระสำคัญของแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ได้ดังนี้

๓.๓.๑ **แนวคิด** “ล้มแล้ว ลุกไว” หรือ Resilience

๓.๓.๒ **เป้าประสงค์** เพื่อให้ “คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่”

๓.๓.๓ ๓ **มิติการพัฒนา** ประกอบด้วย (๑) การพร้อมรับ (Cope) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะวิกฤติ ให้สามารถยืนหยัดและต้านทานความยากลำบาก รวมถึงฟื้นคืนกลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว (๒) การปรับตัว (Adapt) หมายถึงการปรับทิศทาง รูปแบบและแนวทางการพัฒนา ให้สอดรับกับความเปลี่ยนแปลงพร้อมกระจายความเสี่ยงและปรับตัวอย่างเท่าทันเพื่อแสวงหาประโยชน์จากสิ่งที่เกิดขึ้น และ (๓) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐานให้สอดรับกับความเปลี่ยนแปลงเพื่อพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสสำหรับการพัฒนาประเทศต่อไป ซึ่งจะทำให้ประเทศมีการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนภายใต้หลัก ๓ ขั้นการพัฒนา ได้แก่ Survival (การอยู่รอด) Sufficiency (พอเพียง) และ Sustainability (ยั่งยืน)

๓.๓.๔ ๔ **ประเด็นการพัฒนาที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษในระยะ ๒ ปีข้างหน้า** ได้แก่ (๑) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy) เพื่อลดความเสี่ยงในการพึ่งพาต่างประเทศ (๒) การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth) เพื่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการที่ประเทศไทยมีโอกาส และมีศักยภาพภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงและบริบทโลกใหม่ที่ปรับเปลี่ยนไป (๓) การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (Human Capital) เพื่อการยกระดับและปรับทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และโครงสร้างเศรษฐกิจที่ปรับเปลี่ยนไป พร้อมทั้งเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต และ (๔) การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors) ให้สอดรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อศักยภาพของประเทศ

๓.๓.๕ **แนวทางการพัฒนาของร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์)** สำนักงานฯ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของแนวทางการพัฒนาให้มีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ (ฉบับสมบูรณ์) จะมีผลบังคับใช้ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ โดยเป็นแผนระดับที่ ๒ ตามนัยของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ เพิ่มเติมจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ประเด็นในปัจจุบัน ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาของ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) มีความสอดคล้องกับข้อเสนอเชิงนโยบายและข้อเสนอการดำเนินการจากองค์กรพัฒนาระหว่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ (๑) รายงาน Consolidated Socio-Economic Impact Assessment of COVID-๑๙ in Thailand ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development

/Programme : UNDP)...

Programme : UNDP) (๒) รายงาน Navigating COVID-๑๙ in Asia and the Pacific ของธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) และ (๓) Thailand Economic Monitor: Thailand in the Time of COVID-๑๙ ของธนาคารโลก (World Bank) โดยมีรายละเอียดปรากฏตามเอกสารลำดับที่ ๓ ของสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๓.๔ **แนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ไปสู่การปฏิบัติ** เพื่อให้การแปลงร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ (ฉบับสมบูรณ์) ไปสู่การปฏิบัติสามารถดำเนินการได้บูรณาการและสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้การบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการระบาดของโควิด-๑๙ เป็นได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานฯ จึงขอเสนอแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ (ฉบับสมบูรณ์) ดังนี้

๓.๔.๑ ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใช้แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) เป็นกรอบในการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานประจำปีงบประมาณ ๒๔๖๕ เพิ่มเติมจากโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ จำนวน ๒๕๐ โครงการ ที่เป็นโครงการที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ (Top Priorities) ภายใต้แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ ให้ทันต่อคำของบประมาณประจำปี ๒๕๖๕ ต่อไป

๓.๔.๒ ให้สำนักงบประมาณใช้แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) เป็นกรอบในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของโครงการประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๕ ร่วมกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ประเด็นในปัจจุบัน

๔. <u>ข้อเสนอส่วนราชการ</u>

สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ขอเสนอมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๔.๑ ขอความเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) เพื่อประกาศใช้ต่อไป

๔.๒ ขอความเห็นชอบแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ตามข้อ ๓.๔ ตามที่สำนักงานฯ เสนอ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดนุชา พิชยนันท์)
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๓๐ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๓๘๔

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๐๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๓๐)
ที่ นร ๑๑๑๒/ ๖๔๔๔ **วันที่** ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓
เรื่อง การขับเคลื่อนการดำเนินการสำคัญสืบเนื่องจากการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี
ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

ตามที่ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันจันทร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ นำเสนอผลการพิจารณาของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในส่วนของการดำเนินการที่สำคัญ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ จำนวน ๔ เรื่อง ประกอบด้วย (๑) การเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ (๒) (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) (๓) (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) และ (๔) แนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ที่เป็นแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๑ นั้น ในการนี้ สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้แจ้งเวียนรับรองรายงานการประชุมแล้วเสร็จโดยไม่มีกรรมการขอแก้ไข จึงใคร่ขอความเห็นชอบให้เสนอผลการประชุมดังกล่าว ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา โดยมีสาระสำคัญ ข้อเสนอเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา และข้อเสนอเพื่อพิจารณา ดังนี้

๑. สาระสำคัญ

๑.๑ การเพิ่มเติมองค์ประกอบของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๑.๑ ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑) พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้มีคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ และการกำกับดูแลการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้มีองค์ประกอบที่เป็นผู้แทนจากภาคส่วนที่หลากหลาย **รวมถึงสามารถมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นองค์ประกอบคณะกรรมการเพิ่มเติมได้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี**

๒) มาตรา ๑๒ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีสามารถแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิได้จากผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดและมีอายุไม่เกินเจ็ดสิบห้าปี ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในด้านความมั่นคง ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านสาธารณสุข ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ โดยมีจำนวนไม่เกินสิบเจ็ดคน

๑.๑.๒ ข้อเท็จจริง

ปัจจุบันคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีกรรมการในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิที่ยังคงดำรงตำแหน่ง รวมจำนวน ๗ ท่าน จากเดิม ๑๒ ท่าน โดยมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระด้วยการลาออกจำนวน ๔ ท่าน ได้แก่ (๑) พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง (๒) นายพลเดช ปิ่นประทีป (๓) นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ และ (๔) นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ และมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑ ท่านที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระด้วยเหตุอายุเกิน ๗๕ ปี ได้แก่ นายเทียนฉาย กีระนันทน์ ซึ่งอายุครบ ๗๕ ปี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิที่ยังดำรงตำแหน่งอยู่ในปัจจุบันทั้ง ๗ ท่าน ส่วนมากเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจ และด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเป็นหลัก ประกอบด้วย (๑) นายกานต์ ตระกูลฮุน (๒) นายชาติศิริ โสภณพนิช (๓) นายบัณฑูร ล่ำซำ (๔) นายวิษณุ เครืองาม (๕) นายศุภชัย พานิชภักดิ์ (๖) พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา และ (๗) นายอุตตม สาวนายน

๑.๑.๓ ผลการดำเนินการ

สำนักงานฯ จึงได้ดำเนินการทาบทามนายทศพร ศิริสัมพันธ์ อดีตเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และอดีตเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อรับตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีองค์ความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญในด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน การแปลงยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานภาครัฐ โดยที่ประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ มีมติรับทราบ และให้สำนักงานฯ นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๑.๑.๔ มติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ รับทราบ และให้สำนักงานฯ นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

๑.๒ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๑.๒.๑ ความเป็นมา

๑) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓ ได้รับทราบความก้าวหน้าการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศได้ดำเนินการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เรื่อง การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เนื่องจากแผนการปฏิรูปประเทศได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ก่อนที่ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ และ วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ ตามลำดับ ส่งผลให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา ๑๓ ของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้ให้ข้อเสนอแนะต่อกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายใต้ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน เพื่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศใช้ประกอบการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ และดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป

๒) ที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้านได้ดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓ ทั้งนี้ ที่ประชุมร่วมฯ ได้มอบหมายให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศนำความเห็นของที่ประชุมไปปรับปรุง (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ก่อนการนำเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติต่อไป ซึ่งต่อมาคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันจันทร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน เสนอ และมอบหมายสำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศฯ ต่อไป

๑.๒.๒ สาระสำคัญของ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๑) องค์ประกอบของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

๑.๑) ระบุความสอดคล้องของแผนการปฏิรูปประเทศ กับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยสะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) กับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งสะท้อนว่าทุกกิจกรรม Big Rock มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๒) ผลอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด ซึ่งได้ระบุเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน เป็นไปตามบทบัญญัติที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ในมาตรา ๒๕๗ และมาตรา ๒๕๘ ที่ได้กำหนดให้ทำการปฏิรูปประเทศเพื่อวางรากฐานการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสมดุล ประชาชนในสังคมมีโอกาสทัดเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดี รวมทั้งมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศและการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๑.๓) กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นใหม่ และ/หรือ ดึงจากกิจกรรมจากแผนการปฏิรูปประเทศฉบับเดิม มาจัดทำขึ้นเป็นกิจกรรม Big Rock โดยเน้นเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปสำหรับแก้ไขปัญหาเร่งด่วน มีความจำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูปอย่างแท้จริงและสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมได้ ไม่เป็นภารกิจปกติของหน่วยงาน รวมทั้งต้องสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การทบทวนข้อเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามแผนการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ สำหรับกิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) ที่ไม่ได้ถูกนำมากำหนดขึ้นเป็นกิจกรรม Big Rock ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบนำไปดำเนินการเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานต่อไป **โดยแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ แผน มีกิจกรรม Big Rock รวมทั้งสิ้น ๖๒ กิจกรรม**

๑.๔) หน่วยงานรับผิดชอบหลัก ได้มีการกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม Big Rock เพื่อทำงานร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ในการประสานบูรณาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนด ซึ่งจากแผนการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน ได้กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลัก รวมทั้งสิ้น ๓๖ แห่ง และอีก ๒ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อรับผิดชอบทั้ง ๖๒ กิจกรรม Big Rock ทั้งนี้ เมื่อแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประกาศใช้ สำนักงานฯ จะจัดให้มีการประชุมหารือร่วมกันระหว่างคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละคณะ หน่วยงาน

ผู้รับผิดชอบหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการทำงานของแต่ละขั้นตอนและวิธีดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายตามแผนที่กำหนดต่อไป

ตารางสรุปกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และหน่วยงานที่รับผิดชอบหลักของแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้าน	กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก
๑. การเมือง	๑) การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	สถาบันพระปกเกล้า
	๒) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
	๓) การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ	สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง
	๔) การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
	๕) การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป	สถาบันพระปกเกล้า
๒. การบริหารราชการแผ่นดิน	๑) ปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและการบริการภาครัฐไปสู่ระบบดิจิทัล	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
	๒) จัดโครงสร้างองค์กร และระบบงานภาครัฐให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวและเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
	๓) ปรับเปลี่ยนการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐสู่ระบบเปิดเพื่อให้ได้มาและรักษาไว้ซึ่งคนเก่ง ดีและมีความสามารถอย่างคล่องตัว ตามหลักคุณธรรม	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
	๔) สร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
	๕) ขจัดอุปสรรคในการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และการเบิกจ่ายเงินเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว คุ้มค่า โปร่งใส ปราศจากการทุจริต	กรมบัญชีกลาง
๓. กฎหมาย	๑) จัดให้มีกลไกยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน	สำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง
	๒) จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
	๓) จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย	กระทรวงยุติธรรม
	๔) จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
	๕) จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้าน	กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก
๔. กระบวนการยุติธรรม	๑) การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม	คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม
	๒) การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
	๓) การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ	สภาทนายความในพระบรมราชูปถัมภ์
	๔) ปฏิรูประบบการปล่อยชั่วคราว	สำนักงานศาลยุติธรรม
	๕) การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
๕. เศรษฐกิจ	๑) การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
	๒) การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
	๓) การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
	๔) การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนของไทยในภูมิภาค (Regional Trading/Investment Center)	กระทรวงพาณิชย์
	๕) การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๖. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑) เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	๒) การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด	กระทรวงมหาดไทย
	๓) การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน	กระทรวงมหาดไทย
	๔) ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๗. สาธารณสุข	๑) การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข รวมถึงโรคระบาดระดับชาติและโรคอุบัติใหม่ เพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ	กระทรวงสาธารณสุข
	๒) การปฏิรูปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ การป้องกันและดูแลรักษาโรคไม่ติดต่อสำหรับประชาชนและผู้ป่วย	กระทรวงสาธารณสุข
	๓) การปฏิรูประบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุด้านการบริบาลการรักษาพยาบาลที่บ้าน/ชุมชน และการดูแลสุขภาพตนเองในระบบสุขภาพปฐมภูมิเชิงนวัตกรรม	กระทรวงสาธารณสุข
	๔) การปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพและกองทุนที่เกี่ยวข้องให้มีความเป็นเอกภาพ บูรณาการ เป็นธรรม ทั่วถึงเพียงพอและยั่งยืนด้านการเงินการคลัง	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
	๕) การปฏิรูปเขตสุขภาพให้มีระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ คล่องตัว และการร่วมรับผิดชอบด้านสุขภาพระหว่างหน่วยงานและท้องถิ่น	กระทรวงสาธารณสุข
๘. สื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ	๑) การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการจัดการ Fake News	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
	๒) การกำกับดูแลสื่อออนไลน์	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
	๓) การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

แผนการปฏิรูปประเทศ ด้าน	กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก
๙. สังคม	๑) การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ	กระทรวงการคลัง
	๒) ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่ เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย	กระทรวงมหาดไทย
	๓) การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการ เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
	๔) การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองจัดการตนเอง	กระทรวงมหาดไทย
	๕) การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
๑๐. พลังงาน	๑) ศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service ด้านกิจการไฟฟ้าที่แท้จริง	กระทรวงพลังงาน
	๒) การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ	กระทรวงพลังงาน
	๓) การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ	กระทรวงพลังงาน
	๔) การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ ๔ เพื่อการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนและสร้างฐานทางเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve)	สำนักงานคณะกรรมนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
	๕) ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน	กระทรวงพลังงาน
๑๑. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
	๒) การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
	๓) การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
	๔) การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใสไร้ผลประโยชน์	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
	๕) การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
๑๒. การศึกษา	๑) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย	กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
	๒) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสู่การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑	กระทรวงศึกษาธิการ
	๓) การปฏิรูปกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
	๔) การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ นำไปสู่การจ้างงานและการสร้างงาน	กระทรวงศึกษาธิการ
	๕) การปฏิรูปบทบาทการวิจัยและระบบธรรมาภิบาลของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทย	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)	หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก
	ออกจากกับดักรายได้ปานกลางอย่างยั่งยืน	
๑๓. วัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๑) การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในทุกช่วงวัย : ผ่านการปฏิรูปอุตสาหกรรมบันเทิงและการใช้กลไกร่วมระหว่างภาครัฐและเอกชนในการขับเคลื่อน	ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
	๒) การพัฒนาการเรียนรู้และเศรษฐกิจชุมชนบนฐานวัฒนธรรมแบบบูรณาการ	กระทรวงวัฒนธรรม
	๓) การส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬา และการออกกำลังกายอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬาอาชีพ	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
	๔) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศแบบบูรณาการ	สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)
	๕) การบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ	คณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๑.๕) ระยะเวลาดำเนินการ ระบุระยะเวลาในการดำเนินการของกิจกรรมปฏิรูปประเทศ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕

๑.๖) ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการปฏิรูป ระบุขั้นตอนและวิธีการการดำเนินงานของกิจกรรมปฏิรูปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกิจกรรมปฏิรูปและแผนการปฏิรูปประเทศด้านนั้น ๆ

๑.๗) ข้อเสนอให้มีกฎหมายหรือให้แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่จำเป็นเพื่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมาตรา ๒๗๐ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้ร่างพระราชบัญญัติที่จะตราขึ้นเพื่อดำเนินการตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ให้เสนอและพิจารณาในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดย**มีรายชื่อของกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง รวมทั้งสิ้น ๔๕ ฉบับ ดังนี้**

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง (เรียงตามลำดับการเสนอกฎหมาย)
๑. การเมือง	๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ....
	๒) ร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. ....
๒. การบริหารราชการแผ่นดิน	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	๒) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ด้านกฎหมาย	๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ....
	๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายแบบต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. ....
	๓) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ....
	๔) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
	๕) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินตกค้างที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐและเอกชน พ.ศ. ....
๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม	๑) ร่างพระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ....
๕. เศรษฐกิจ	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒
	๒) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๔๒

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง (เรียงตามลำดับการเสนอกฎหมาย)
	๓) ปรับปรุงแก้ไข พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐
	๔) ร่าง พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ พ.ศ. ....
	๕) ร่าง พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ....
	๖) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐
	๗) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒
๖. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑) ร่างพระราชบัญญัติการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. ..
๗. สาธารณสุข	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
๘. สื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
	๒) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข้อมูลข่าวปลอม พ.ศ. ....
๙. สังคม	๑) ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ....
	๒) ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๖
	๓) ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. ....
	๔) ร่างกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และกฎหมายอื่นที่สร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน
๑๐. พลังงาน	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ และ/หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
	๒) ร่างประกาศหรือระเบียบกระทรวงพลังงาน ว่าด้วยการนำรูปแบบธุรกิจ Energy Service Companies (ESCO) มาใช้กับภาครัฐ
	๓) ร่างแนวปฏิบัติของสำนักงบประมาณเพื่อจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีและการตั้งงบผูกพันสำหรับ ESCO ภาครัฐ
	๔) ร่างแนวปฏิบัติและร่างสัญญาจัดจ้างมาตรฐานกลางของกรมบัญชีกลางว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ESCO ภาครัฐ
	๕) ร่างระเบียบหรือข้อสั่งการจากคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้งกลไกและกำหนดแนวทางการจัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน ระยะ ๕ ปี
	๖) ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์ว่าด้วย Third Party Access ของระบบส่งและระบบจำหน่าย พ.ศ. ...
	๗) ร่างระเบียบการส่งเสริมกิจการไฟฟ้าเพื่อเพิ่มการแข่งขันที่ใช้พลังงานทดแทน
	๘) ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์สำหรับส่งเสริมกิจการจำหน่าย (Retail)
๑๑. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐
	๒) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการรับสินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐและรางวัลจากการแจ้งเบาะแส พ.ศ. ๒๕๕๔
	๓) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒
	๔) ปรับปรุงแก้ไข กฎหมายของสำนักงาน ป.ป.ท. เรื่อง การส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ
	๕) ร่าง กฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดความผิดของนิติบุคคล และผู้ร่วมกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ
	๖) ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ....
	๗) ร่างระเบียบว่าด้วยการบริหารงานบุคคลในระบบคุณธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๖ วรรคสองให้มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และพนักงานของรัฐด้วยระบบคุณธรรม
	๘) ร่าง พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ....
	๙) ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
	๑๐)ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานของรัฐ
๑๒. การศึกษา	๑) ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง (เรียงตามลำดับการเสนอกฎหมาย)
๑๓. วัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๑) ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนากำลังคน พ.ศ. ....

๒) การบูรณาการระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศ จากกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) และเป้าหมายของแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ทั้ง ๑๓ ด้าน มีประเด็นที่มีความใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกัน ซึ่งแต่ละด้านการปฏิรูปจำเป็นต้องหาแนวทางร่วมกันในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใต้กิจกรรม Big Rock ที่กำหนด เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยมีประเด็นที่มีความสอดคล้องสามารถบูรณาการร่วมกันได้ ๗ ประเด็น ได้แก่ (๑) การพัฒนาศักยภาพคน (๒) การท่องเที่ยว (๓) การเตรียมความพร้อมและการพัฒนาผู้สูงอายุ (๔) การลดอุปสรรคในการดำเนินชีวิต และลดขั้นตอนทางธุรกิจ (๕) การกระจายอำนาจ (๖) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และ (๗) การมีส่วนร่วม และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการภาครัฐ ทั้งนี้ **สำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการ จะดำเนินการประสานคณะกรรมการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับประเด็นบูรณาการข้างต้น เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป**

๑.๒.๓ แนวทางการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

สำนักงานฯ ได้เสนอแนวทางการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) เพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำกิจกรรม Big Rock ไปดำเนินการต่อตามขั้นตอนและวิธีการเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์ที่กำหนด หลังจากที่แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) มีการประกาศบังคับใช้ในราชกิจจานุเบกษา โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนแผนฯ ดังนี้

๑) ให้หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินกิจกรรมของแผนเดิมคู่ขนานกับกิจกรรม Big Rock ในลักษณะภารกิจปกติของหน่วยงาน

๒) ให้สำนักงานฯ สื่อสารสร้างความเข้าใจกิจกรรม Big Rock เพื่อถ่ายทอดสู่การปฏิบัติระหว่างคณะกรรมการปฏิรูปประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นการถ่ายทอดขั้นตอนและวิธีการลงสู่หน่วยงานปฏิบัติให้เกิดการนำไปขับเคลื่อนได้อย่างแท้จริง

๓) หน่วยงานรับผิดชอบหลักตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศที่สนับสนุนการดำเนินการตามกิจกรรม Big Rock รวมทั้งจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณของแต่ละประเด็นปฏิรูป

๔) การขับเคลื่อนประเด็นบูรณาการระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศ โดยคณะกรรมการฯ และหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ร่วมกันหาแนวทางการดำเนินงานภายใต้กิจกรรม Big Rock เพื่อสะท้อนภาพรวมของการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๕) ให้สำนักงบประมาณให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการภายใต้กิจกรรม Big Rock เพื่อให้เกิดการแปลงแผนการปฏิรูปประเทศไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

๖) การติดตามเร่งรัดการดำเนินงานตามแผนฯ ให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศและสำนักงานฯ ทำหน้าที่ขับเคลื่อนและติดตามในระดับนโยบาย และ สำนักงาน ป.ย.ป. ทำหน้าที่ขับเคลื่อนและ

ติดตามในระดับปฏิบัติ โดยใช้ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) เพื่อรองรับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน/โครงการที่ดำเนินการภายใต้กิจกรรม Big Rock

๑.๒.๔ **มติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ** เห็นชอบ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้านเสนอ โดยมอบหมายสำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อไป และเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามที่สำนักงานฯ เสนอ เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานระยะต่อไปเมื่อแผนฯ ประกาศบังคับใช้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๑.๓ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)

๑.๓.๑ ความเป็นมา

๑) **คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ มีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเสนอ โดยเห็นชอบการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ** และให้สำนักงานฯ ดำเนินการตามแนวทางการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในรูปแบบเฉพาะกิจเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ในช่วงระหว่างปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ตามที่สำนักงานฯ เสนอ โดยให้ใช้ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับปรับปรุง) ที่สำนักงานฯ ได้จัดทำขึ้นเบื้องต้นในการรับฟังความคิดเห็นให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำความเห็นมาใช้ประกอบการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) และนำเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติอีกครั้ง ก่อนการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

๒) **คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันจันทร์ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)** และมอบหมายให้สำนักงานฯ นำเสนอ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป รวมทั้งเห็นชอบแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ตามที่สำนักงานฯ เสนอ

๑.๓.๒ สาระสำคัญ

๑) **ผลการรับฟังความเห็น** สำนักงานฯ ได้ดำเนินการรับฟังความเห็นใน ๑๐ กลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ (๑) ภาครัฐ (๒) ภาคเอกชน (๓) ภาคการเมือง (๔) วุฒิสภา (๕) ภาควิชาการ (๖) ภาคสื่อ (๗) สโมสรนักศึกษา (๘) ส่วนภูมิภาค (๙) ภาคองค์กรระหว่างประเทศ และ (๑๐) คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ โดยมีความเห็นต่อ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับปรับปรุง) รวมจำนวน ๕๘๔ ความคิดเห็น สรุปได้ ดังนี้

๑.๑) ประเด็นการพัฒนา เสนอให้เพิ่มเติมรายละเอียดของแนวทางการพัฒนาในแต่ละประเด็นให้ครอบคลุม ชัดเจน และสอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทเฉพาะกิจ

๑.๒) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย เสนอให้เพิ่มเติมตัวชี้วัดให้ครอบคลุมและสะท้อนความก้าวหน้าของการดำเนินงาน คำนึงถึงความเป็นไปได้ของการได้มาซึ่งข้อมูล รวมถึงการปรับค่าเป้าหมายให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์

๑.๓) โครงการสำคัญในแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ส่วนใหญ่เป็นการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความครอบคลุม ความซ้ำซ้อน และผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการฯ รวมถึงควรมีการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการคัดเลือกโครงการ

๑.๔) การขับเคลื่อนแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ควรให้ความสำคัญกับการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยเน้นการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน/โครงการ และการกำหนดกลไกการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

๒) สาระสำคัญของร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) สำนักงานฯ ได้นำความเห็นที่ได้จากการรับฟังความเห็นและจากการประชุมร่วมคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน มาประมวลผลเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) ให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามหลักวิชาการ **โดยยังคงยึดหลักการ เป้าประสงค์ มิติและประเด็นการพัฒนาเดิม อย่างไรก็ตาม ได้ดำเนินการปรับค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับบริบทการพัฒนามากยิ่งขึ้น** สรุปสาระสำคัญของแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ได้ ดังนี้

๒.๑) แนวคิด “ล้มแล้ว ลุกไว” หรือ Resilience

๒.๒) เป้าประสงค์ เพื่อให้ “คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่”

๒.๓) มิติการพัฒนา ได้แก่ (๑) การพร้อมรับ (Cope) หมายถึงความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะวิกฤติ ให้สามารถยืนหยัดและต้านทานความยากลำบากรวมถึงฟื้นคืนกลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว (๒) การปรับตัว (Adapt) หมายถึงการปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดรับกับความเปลี่ยนแปลงพร้อมกระจายความเสี่ยงและปรับตัวอย่างเท่าทันเพื่อแสวงหาประโยชน์จากสิ่งที่เกิดขึ้น และ (๓) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐานให้สอดรับกับความเปลี่ยนแปลงเพื่อพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสสำหรับการพัฒนาประเทศต่อไป ซึ่งจะทำให้ประเทศมีการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนภายใต้หลัก ๓ ขั้นการพัฒนา ได้แก่ Survival (การอยู่รอด) Sufficiency (พอเพียง) และ Sustainability (ยั่งยืน)

๒.๔) ๔ ประเด็นการพัฒนาที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษในระยะ ๒ ปีข้างหน้า ได้แก่ (๑) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy) เพื่อลดความเสี่ยงในการพึ่งพาต่างประเทศ (๒) การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth) เพื่อการส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการที่ประเทศไทยมีโอกาส และมีศักยภาพภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงและบริบทโลกใหม่ที่ปรับเปลี่ยนไป (๓) การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (Human Capital) เพื่อการยกระดับและปรับทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและโครงสร้างเศรษฐกิจที่ปรับเปลี่ยนไป พร้อมทั้งเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต และ (๔) การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริม

การฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors) ให้สอดรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อศักยภาพของประเทศ

๒.๕) แนวทางการพัฒนาของร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) สำนักงานฯ ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนของแนวทางการพัฒนาให้มีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น ซึ่งแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ (ฉบับสมบูรณ์) จะมีผลบังคับใช้ระหว่างปี (พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๖๕) โดยเป็นแผนระดับที่ ๒ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ **เพิ่มเติมจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ประเด็น** ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาของ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) มีความสอดคล้องกับข้อเสนอเชิงนโยบายและข้อเสนอการดำเนินการจากองค์กรพัฒนาระหว่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่ (๑) รายงาน Consolidated Socio-Economic Impact Assessment of COVID-๑๙ in Thailand ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) (๒) รายงาน Navigating COVID-๑๙ in Asia and the Pacific ของธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) และ (๓) Thailand Economic Monitor: Thailand in the Time of COVID-๑๙ ของธนาคารโลก (World Bank)

๓) แนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การแปลงร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ (ฉบับสมบูรณ์) ไปสู่การปฏิบัติสามารถดำเนินการได้บูรณาการและสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้การบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการระบาดของโควิด-๑๙ เป็นได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม สำนักงานฯ จึงขอเสนอแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ (ฉบับสมบูรณ์) ดังนี้

๓.๑) ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใช้แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) เป็นกรอบในการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานประจำปีงบประมาณ ๒๔๖๕ เพิ่มเติมจากโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ จำนวน ๒๕๐ โครงการ ที่เป็นโครงการที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ (Top Priorities) ภายใต้แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ ให้ทันต่อคำของบประมาณประจำปี ๒๕๖๕ ต่อไป

๓.๒) ให้สำนักงบประมาณใช้แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) เป็นกรอบในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของโครงการประจำปี งบประมาณ ๒๕๖๕ ร่วมกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ประเด็นในปัจจุบัน

๑.๓.๓ **มติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ** เห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) และมอบหมายให้สำนักงานฯ นำเสนอ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป และ เห็นชอบแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ตามที่สำนักงานฯ เสนอ

๑.๔ แนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ที่เป็นแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

๑.๔.๑. ความเป็นมา

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ได้เห็นชอบการจำแนกแผนออกเป็น ๓ ระดับ ประกอบด้วย แผนระดับที่ ๑ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ ๒ ได้แก่ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนระดับที่ ๓ ซึ่ง เป็นแผนปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วย (๑) แผนปฏิบัติการด้าน... และ (๒) แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี และรายปี ทั้งนี้ ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน... ให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเสนอแผนฯ มายังสำนักงานฯ เพื่อพิจารณากลั่นกรองตามขั้นตอนการพิจารณาแผนระดับ ๓ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป และเห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน.... และมอบหมายสำนักงานฯ พิจารณากำกับการดำเนินการตามแนวทาง โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้ (๑) สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน (๒) เป็นแผนการพัฒนาเชิงประเด็น (issue based) ที่ไม่ใช่การดำเนินการที่มีลักษณะเป็นภารกิจปกติ และมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า ๑ หน่วยงาน ที่จัดทำขึ้นตามที่กฎหมายกำหนด และในกรณีที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้จัดทำแผนฯ หน่วยงานจะต้องมีเหตุจำเป็นในการจัดทำแผนฯ ดังกล่าว โดยจะต้องส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) (๓) ระยะเวลาต้องสอดคล้องกับห้วงเวลาของแผนแม่บทฯ เพื่อให้การติดตามประเมินผลสามารถดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกันอย่างเป็นรูปธรรม (๔) หากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดชื่อไว้อย่างชัดเจน ต้องกำหนดชื่อว่า “แผนปฏิบัติการด้าน... ระยะที่... (พ.ศ. ....-....) พร้อมทั้งนำเข้าแผนในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

๑.๔.๒. ผลการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานฯ ได้ดำเนินการและตรวจสอบแผนระดับที่ ๓ ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน... ที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐเฉพาะที่ปรากฏเป็นข้อมูลในระบบ eMENSCR และจากผลการพิจารณากลั่นกรองแผนฯ ของสำนักงาน รวมทั้งสิ้น ๑๗๔ ฉบับ โดยมีข้อสังเกตที่สำคัญ ได้แก่ (๑) มีหลายแผนที่มีประเด็นการพัฒนาที่มีความทับซ้อนกัน (๒) ที่ผ่านมามีหลายแผนที่จัดทำขึ้นโดยกลไกอื่น ๆ นอกเหนือจากการจัดทำโดยบทบัญญัติของกฎหมาย อาทิ มติคณะรัฐมนตรี มติคณะกรรมการระดับชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี (๓) มีบางแผนที่ไม่มีกฎหมายกำหนดให้ใช้ชื่อเฉพาะ ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ กำหนดให้ แผนปฏิบัติการด้าน... ทุกแผนหากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดชื่อไว้อย่างชัดเจน ต้องกำหนดชื่อว่า “แผนปฏิบัติการด้าน... ระยะที่... (พ.ศ. ....-....) ดังนั้นการใช้ชื่อแผนอื่นใด ถือว่าเป็นการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และ (๔) มีหลายแผนที่ห้วงระยะเวลาการดำเนินการไม่สอดคล้องกับห้วงเวลาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดเป็น ๔ ห้วง ห้วงละ ๕ ปี

๑.๔.๓. แนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ที่เป็นแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี จากประเด็นข้อสังเกตดังกล่าว สำนักงานฯ จึงได้เสนอแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ดังนี้

๑) หลักการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน...

๑.๑) ยึดหลักการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ และวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้มีแผน ๓ ระดับ โดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ ๑ ซึ่งเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้มีความสอดคล้องและบูรณาการกัน โดยการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาไปสู่แผนระดับที่ ๒ ซึ่งเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยต้องถ่ายทอดไปสู่แนวทางปฏิบัติในแผนระดับที่ ๓ ซึ่งเป็นแผนปฏิบัติของหน่วยงานของรัฐประกอบด้วย (๑) แผนปฏิบัติการด้าน... และ (๒) แผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปี และรายปี ทั้งนี้ ทุกแผนอื่นใดที่จัดทำโดยหน่วยงานของรัฐนอกเหนือจากแผนระดับที่ ๑ และ ๒ ตามที่ได้ระบุข้างต้น ให้เป็นแผนระดับที่ ๓ ทั้งหมด

๑.๒) แผนปฏิบัติการด้าน... เป็นแผนการพัฒนาเชิงประเด็น (issue based) ที่ไม่ใช่การดำเนินการที่มีลักษณะเป็นภารกิจปกติ และมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า ๑ กระทรวงหรือเทียบเท่า หรือหน่วยงานขึ้นตรงต่อ/ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี โดยต้องมีลักษณะเป็นแผนในเชิงปฏิบัติ (action plan) ซึ่งต้องมีองค์ประกอบและหลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... ตามที่สำนักงานฯ กำหนด ซึ่งต้องมีการพิจารณาถึงความจำเป็นของการต้องมีแผนปฏิบัติการด้าน... โดยต้องมีแผนเฉพาะเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ทั้งนี้ ต้องพิจารณาแผนปฏิบัติการด้านที่เกี่ยวข้องหรือสอดคล้องกับแผนที่จะจัดทำขึ้นร่วมด้วย เพื่อพิจารณาความจำเป็นของการจัดทำแผน และ/หรือ การควบรวมเป็นแผนเดียวกัน และ/หรือ การยกเลิกการจัดทำแผน โดยเฉพาะในกรณีที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้จัดทำแผนปฏิบัติการด้าน...

๑.๓) ทุกหน่วยงานของรัฐต้องมีแผนปฏิบัติราชการระยะ ๕ ปีและรายปี เพื่อเป็นแผนระดับที่ ๓ <u>หลัก</u>ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ ๒ นโยบายรัฐบาล รวมทั้ง แผนระดับที่ ๓ ที่เกี่ยวข้อง ไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒) ความจำเป็นในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน...

๒.๑) กรณีมีกฎหมายกำหนดให้จัดทำและเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแผนก่อนการประกาศใช้ ให้หน่วยงานดำเนินการจัดทำแผนตามกฎหมาย และเสนอแผนให้สำนักงานฯ พิจารณากลั่นกรองตามขั้นตอนแนวทางการเสนอแผนระดับ ๓ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ก่อนการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป โดย**ให้ถือว่าพระราชกฤษฎีกาเป็นกฎหมายลำดับศักดิ์สุดท้าย**

๒.๒) กรณีไม่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำแผน ให้หน่วยงานพิจารณาความจำเป็นของการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... ซึ่งหากพบว่ายังมีความจำเป็นต้องจัดทำ ให้ดำเนินการตามที่เหมาะสม ได้แก่ **(๑) หน่วยงานประสงค์ที่จะจัดทำและนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา** ให้หน่วยงานดำเนินการจัดทำแผนตามกฎหมาย เสนอแผนให้สำนักงานฯ พิจารณากลั่นกรองตามขั้นตอนแนวทางการเสนอแผนระดับ ๓ เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยให้ผลการพิจารณาของสำนักงานฯ ถือเป็นที่สิ้นสุดในการพิจารณาความจำเป็นและความเหมาะสมในการนำเสนอแผนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป **<u>หรือ</u> (๒) หน่วยงานประสงค์ที่จะจัดทำและนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ** ให้หน่วยงานจัดส่งแผนให้สำนักงานฯ ผ่านระบบ eMENSCR เพื่อที่สำนักงานฯ จะได้รวบรวมและรายงานต่อคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

๒.๓) กรณีที่เป็นการดำเนินการจัดทำแผนผ่านกลไกทางบริหาร อาทิ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี มติคณะรัฐมนตรี มติคณะกรรมการระดับชาติ และอื่น ๆ ให้หน่วยงานรักษาการกฎหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการทบทวนความจำเป็นของการมีแผนฯ โดยการจัดทำแผนจะต้องมีเหตุจำเป็นซึ่งหากไม่มีแผนฯ จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือผลกระทบวงกว้างต่อประเทศอย่างรุนแรง โดยแผนต้องเป็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งไม่ใช่การดำเนินการที่มีลักษณะเป็นภารกิจปกติ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามที่เหมาะสม ได้แก่ **(๑) กรณีที่หน่วยงานที่ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... พิจารณาแล้ว เห็นควรยังมีความจำเป็นต้องจัดทำแผนฯ** ให้ดำเนินการจัดทำแผน โดยมีสาระสำคัญของแผนอย่างน้อยตามหลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... ตามที่สำนักงานฯ กำหนด ทั้งนี้ เมื่อแผนได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการระดับชาติหรือผู้มีอำนาจในการอนุมัติแผนแล้ว ให้หน่วยงานดำเนินการนำเข้าแผนในระบบ eMENSCR ตามที่สำนักงานฯ กำหนด แล้วถือว่าเป็นการประกาศใช้แผน โดยไม่จำเป็นต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา โดยสำนักงานฯ จะได้รวบรวมและเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นเรื่องเพื่อทราบโดยเป็นมติคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดวิธีการประชุมคณะรัฐมนตรี **<u>หรือ</u> (๒) กรณีที่หน่วยงานที่ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... พิจารณาแล้ว หากจำเป็นต้องจัดทำและนำเสนอแผนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา** ให้ดำเนินการตามกรณีมีกฎหมายกำหนดให้จัดทำและเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาแผนก่อนการประกาศใช้ หรือ กรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำแผน แต่หน่วยงานประสงค์ที่จะจัดทำและนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา <u>หรือ</u> (๓) การดำเนินการตามภารกิจปกติของหน่วยงานให้นำไปบรรจุในแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๔) สาระสำคัญของแผนปฏิบัติการด้าน... ให้มี (๑) เนื้อหาของแผน การจัดทำแผนให้มีสาระสำคัญของแผนอย่างน้อยตามองค์ประกอบและหลักเกณฑ์การจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... ที่สำนักงานฯ กำหนด **(๒) ระยะเวลาการดำเนินงานของแผน** ทุกแผนปฏิบัติการด้าน... สามารถมีกรอบระยะเวลาของแผนฯ ที่เหมาะสมกับแต่ละประเด็นพัฒนาได้ แต่ต้องมีช่วงเวลาของการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม ต้องมีผลผลิต ผลลัพธ์ ตลอดจนองค์ประกอบต่าง ๆ ของแผนฯที่สอดคล้องกับห้วงเวลาของแผนแม่บทฯ ที่กำหนดเป็นห้วงละ ๕ ปี ได้แก่ ปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ๒๕๗๑-๒๕๗๕ และ ๒๕๗๖-๒๕๘๐ เพื่อให้การดำเนินการและการติดตามประเมินผลสามารถดำเนินการได้อย่างสอดคล้องกันอย่างเป็นรูปธรรม และ **(๓) ชื่อของแผน** แผนปฏิบัติการทุกแผน หากไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายกำหนดชื่อไว้อย่างชัดเจน ต้องกำหนดชื่อแผนฯ ว่า “แผนปฏิบัติการด้าน... ระยะที่ ... (พ.ศ. ....-....)”

๒.๕) กระบวนการภายหลังจากที่แผนได้รับการประกาศใช้ กำหนดให้ทุกหน่วยงานนำทุกแผนปฏิบัติการด้าน... ที่ประกาศใช้แล้ว เข้าระบบ eMENSCR ตามหลักเกณฑ์การที่สำนักงานฯ กำหนด ทั้งนี้ รวมไปถึงแผนปฏิบัติราชการราย ๕ ปี และรายปี รวมทั้งรายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติราชการรายปีด้วย รวมทั้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนดำเนินการทบทวน/ปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้าน...ให้สอดคล้องกับการปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้าน... ให้สอดคล้องกับแผนระดับที่ ๑ และ/หรือแผนระดับที่ ๒ ในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไป และจำเป็นต้องมีการปรับปรุงหรือทบทวนแผนระดับที่ ๑ และ/หรือแผนระดับที่ ๒

๒.๖) การขอยกเว้นการเสนอแผนปฏิบัติการด้าน... กรณีหน่วยงานเสนอขอยกเว้นการเสนอแผนปฏิบัติการด้าน... ตามกระบวนการเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ขอให้สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งส่งแผนดังกล่าวให้สำนักงานฯ พิจารณากลั่นกรองความเหมาะสมต่อการยกเว้นดังกล่าวก่อนทุกครั้ง

๑.๔.๔. มติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... ตามที่สำนักงานฯ เสนอ และมอบหมายให้สำนักงานฯ นำเสนอผลการพิจารณาแผนปฏิบัติการด้าน... ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

๒. ข้อเสนอเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ขอเสนอมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๒.๑ ขอความเห็นชอบการแต่งตั้ง นายทศพร ศิริสัมพันธ์ เพื่อเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการเมืองและการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อที่สำนักงานฯ จะได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๒)

๒.๒ ขอความเห็นชอบ (ร่าง) แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน เสนอ และมอบหมายสำนักงานฯ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ดำเนินการตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.๒๕๖๐ ต่อไป รวมทั้ง เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ตามที่สำนักงานฯ เสนอ

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๓)

๒.๓ ขอความเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) และแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ตามที่สำนักงานฯ เสนอ

(รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบ ๔)

๒.๔ ขอความเห็นชอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... ตามที่สำนักงานฯ เสนอ รายละเอียดปรากฏตามแนวทางการจัดทำแผนระดับที่ ๓ ที่เป็นแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรีข้อ ๑.๔.๓

๓. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ขอความเห็นชอบให้เสนอผลการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ตามข้อ ๒ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ สำนักงานฯ จะได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป จะขอบพระคุณยิ่ง

เห็นชอบ

พลเอก
(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี
๒๖ พ.ย. ๖๓

(นายดนุชา พิชยนันท์)
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
รับรองสำเนาถูกต้อง
(ทศพร ศิริสัมพันธ์)
๒๖ พ.ย. ๖๓

กราบเรียน นรม. เพื่อโปรดพิจารณา
ธชน.
๒๖ พ.ย. ๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)

ประกอบด้วย

๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓

๒. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์)

๓. การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนา (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) กับข้อเสนอขององค์กรระหว่างประเทศ

๔. ไฟล์ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)

(ร่าง)

แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564-2565

(ฉบับสมบูรณ์)

(ร่าง)

แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19

พ.ศ. 2564-2565

(ฉบับสมบูรณ์)

คำนำ

แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 - 2565 ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาของการพัฒนาประเทศท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ความปกติใหม่และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลกอีกนานัปการ โดยในการจัดทำแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ครั้งนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้นำแนวคิด “ล้มแล้วลุกไว” อันประกอบด้วย การพร้อมรับ (Cope) การปรับตัว (Adapt) และการเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นหลักคิดในการพัฒนา เพื่อให้ประเทศไทยมีความเข้มแข็ง เท่าทัน มีศักยภาพในการรับและลดความเสี่ยง สามารถสร้างสรรค์ผลประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนยืนหยัดและเจริญเติบโตต่อไปได้ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ จึงเป็นการทบทวนและปรับเปลี่ยนแนวทาง/วิธีการ และเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) โดยการกำหนดประเด็นและแนวทางการพัฒนาที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษในช่วงระยะ 2 ปีต่อจากนี้ และดำเนินการคู่ขนานไปกับแผนแม่บททั้ง 23 ประเด็น เพื่อให้สามารถเยียวยาช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบ ฟื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนนำเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมาเป็น “จุดเปลี่ยน” ในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่หมุดหมายใหม่ที่ดีกว่าในอนาคต

ทั้งนี้ สศช. ได้จัดทำแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ฉบับนี้ขึ้นโดยคำนึงถึงกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ และได้นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง มาปรับปรุงแก้ไขแผนฯ ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ ต่อไป

บทสรุปผู้บริหาร

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรง แม้ว่าที่ผ่านมาประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการป้องกันและควบคุมโรค ทว่าการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงและต่อเนื่องได้ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม จนก่อให้เกิดความปกติใหม่ ในขณะเดียวกัน แนวโน้มสำคัญของโลกอีกนานัปการ ท่ามกลางความปั่นป่วนและการเปลี่ยนแปลงจะเป็นปัจจัยเร่งสำคัญทำให้ทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติจำเป็นต้องได้รับการพิจารณาทบทวนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ เงื่อนไข และบริบทการพัฒนาใหม่ของประเทศยิ่งขึ้น โดยยังคง *“เป้าหมาย”* ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ไว้เช่นเดิม หากแต่มีการทบทวนและปรับเปลี่ยน *“แนวทาง/วิธีการ”* และ *“เครื่องมือ”* ในรูปแบบของ “แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-19 พ.ศ. 2564 - 2565” ซึ่งจะเป็นการระบุแนวทางการพัฒนาจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่ต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญเป็นพิเศษ และประเด็นการพัฒนาเพิ่มเติมที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้สามารถรับมือและเตรียมความพร้อมในการเยียวยาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ ฟื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้าสู่ภาวะปกติ รวมทั้งนำเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงมาเป็น “จุดเปลี่ยน” ในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่หมุดหมายใหม่ที่ดีกว่าในอนาคต

การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศเพื่อให้มีความเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถรับและลดความเสี่ยงขณะเดียวกันยังมีศักยภาพในการสร้างสรรค์ผลประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้สามารถ ***“ล้มแล้วลุกไว” (Resilience)*** อันประกอบด้วยมิติการพัฒนา 3 ประการ ได้แก่ **1) การพร้อมรับ (Cope)** หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะวิกฤติ ให้สามารถยืนหยัดและต้านทานความยากลำบาก รวมถึงฟื้นคืนกลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็ว **2) การปรับตัว (Adapt)** หมายถึง การปรับทิศทาง รูปแบบ และแนวทางการพัฒนาให้สอดรับกับความเปลี่ยนแปลง พร้อมกระจายความเสี่ยงและปรับตัวอย่างเท่าทันเพื่อแสวงหาประโยชน์จากสิ่งที่เกิดขึ้น และ **3) การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform)** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐานให้สอดรับกับความเปลี่ยนแปลง

เพื่อพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสสำหรับการพัฒนาประเทศต่อไป ทั้งนี้ แนวคิดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการพัฒนาประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 จนถึงปัจจุบัน

แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ มีเป้าหมายสำคัญ คือ *"คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่"* โดยได้ระบุประเด็นการพัฒนา 4 ประการที่ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษในระยะ 2 ปีข้างหน้า เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการฟื้นฟูและขับเคลื่อนประเทศให้สามารถ *"ล้มแล้ว ลุกไว หรือ Resilience"* โดย 4 ประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย

- **การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy)** เพื่อลดความเสี่ยงในการพึ่งพาต่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปยังระดับท้องถิ่น ผ่านการส่งเสริมการจ้างงานโดยเฉพาะในระดับพื้นที่และชุมชน ร่วมกับการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้สามารถปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้นในอนาคต เพื่อให้เศรษฐกิจฐานรากเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

- **การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth)** โดยมุ่งเน้นด้านการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจหลัก ที่ประเทศไทยมีโอกาสและมีศักยภาพภายใต้ภูมิทัศน์ของเศรษฐกิจโลกแบบใหม่ ได้แก่ อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเน้นคุณภาพ การเกษตรมูลค่าสูง อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่

- **การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (Human Capital)** โดยการยกระดับและปรับทักษะแรงงานให้สนับสนุนอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่ประเทศไทยมีโอกาสและมีศักยภาพตลอดจนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและโครงสร้างเศรษฐกิจที่ปรับเปลี่ยนไป พร้อมทั้งเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต และจัดสวัสดิการ

ทางสังคมให้เหมาะสม เพียงพอกับความจำเป็นในการดำรงชีวิตโดยเฉพาะในด้านรายได้และสุขภาพ

- **การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors)** ให้สอดรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อศักยภาพของประเทศ อาทิ การเร่งรัดพัฒนาและใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ การปรับปรุงกฎหมายและการดำเนินงานของภาครัฐให้ทันสมัย การพัฒนาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม การเสริมสร้างความมั่นคงและศักยภาพในการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงการส่งเสริมการมีร่วมจากภาคีเครือข่ายการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อลดอุปสรรค ข้อจำกัด และส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศด้วยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

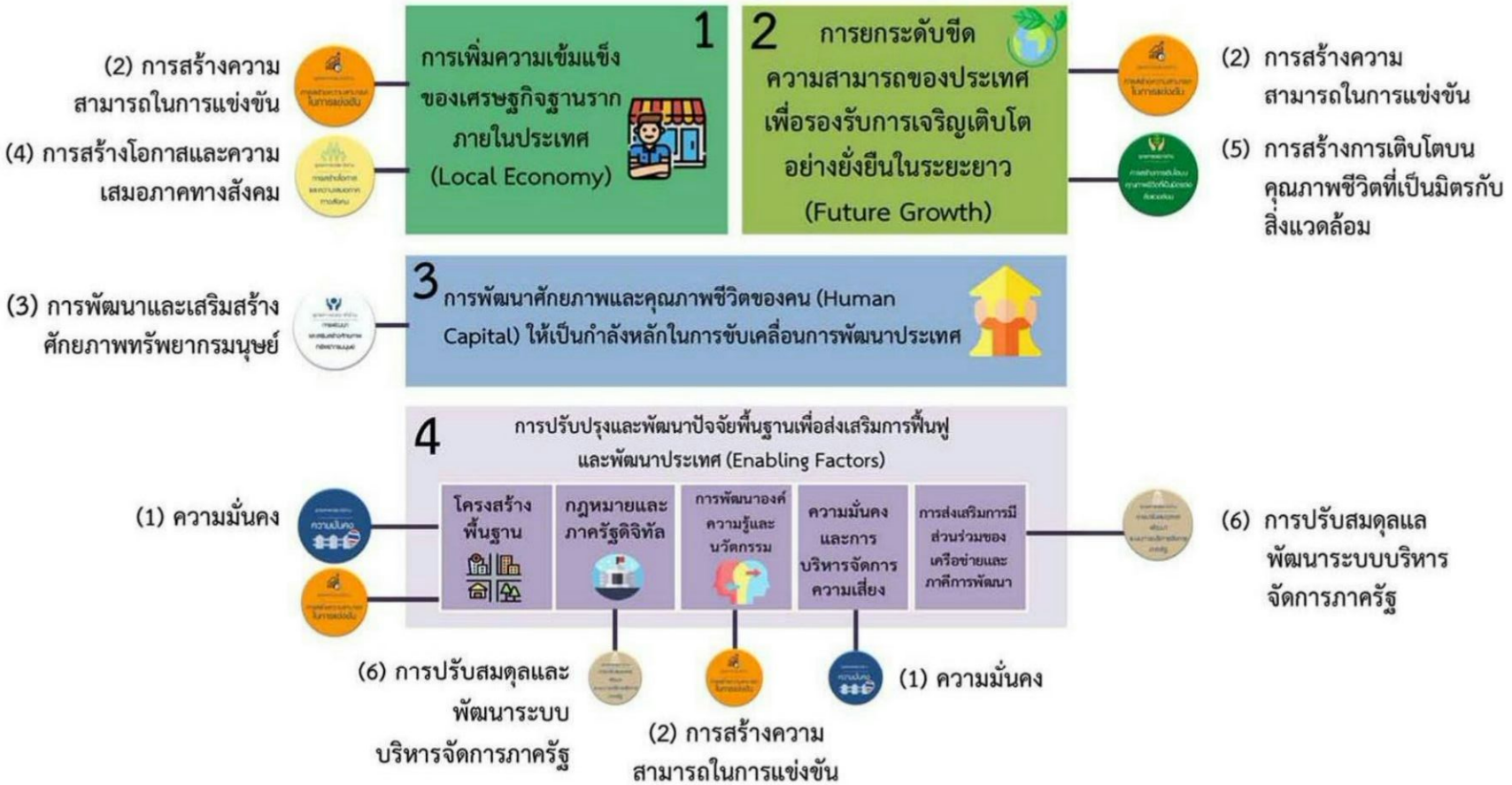
(2) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
(4) การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
1 การเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy)
2 การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth)
(2) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
(5) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
(3) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
3 การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน (Human Capital) ให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ
4 การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors)
โครงสร้างพื้นฐาน
กฎหมายและภาครัฐดิจิทัล
การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม
ความมั่นคงและการบริหารจัดการความเสี่ยง
การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและภาคีการพัฒนา
(1) ความมั่นคง
(6) การปรับสมดุลแลพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ
(6) การปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ
(2) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน
(1) ความมั่นคง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปผู้บริหาร	ก
ส่วนที่ 1 สถานการณ์ ความท้าทาย และความจำเป็น	1
- สถานการณ์ผลกระทบของโควิด-19 ต่อเศรษฐกิจและสังคม	2
- ความท้าทายในการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศจากสถานการณ์โควิด-19	6
- ความจำเป็นในการจัดทำแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ	11
ส่วนที่ 2 กรอบแนวคิดการพัฒนาและสาระสำคัญของแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ	12
- กรอบแนวคิดการพัฒนาภายใต้แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ	13
- สาระสำคัญของแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ	16
- ตารางแนวทางการพัฒนาในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในระหว่าง พ.ศ. 2564 - 2565	23

ส่วนที่ 1

สถานการณ์ ความท้าทาย และความจำเป็น

สถานการณ์ผลกระทบของโควิด - 19 ต่อภาวะเศรษฐกิจและสังคม

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) นับตั้งแต่ช่วงต้นปี 2563 เป็นต้นมา ได้ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยอย่างกว้างขวางและรุนแรงในระดับที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน แม้ว่าที่ผ่านมาประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการป้องกันและควบคุมโรคเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในโลก ทว่าการแพร่ระบาดของโรคอย่างรุนแรงและต่อเนื่องได้ส่งผลกระทบไปถึงมิติด้านเศรษฐกิจและด้านอื่น ๆ นอกเหนือไปจากวิกฤติการณ์ด้านสาธารณสุข ทั้งการหยุดชะงักของห่วงโซ่การผลิตและการค้าระหว่างประเทศ การหดตัวของรายได้จากภาคการท่องเที่ยวเนื่องจากการจำกัดการเดินทาง ความผันผวนรุนแรงในตลาดการเงินโลก และภาวะเศรษฐกิจถดถอย

แนวโน้มเศรษฐกิจไทยในปี 2563 คาดว่าจะหดตัวลงรุนแรงที่สุดนับตั้งแต่วิกฤติเศรษฐกิจปี 2540 โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่ 2 ปี 2563 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 อย่างรุนแรง และมีมาตรการปิดเมืองอย่างเข้มงวด พบว่ามีการปรับตัวลดลงร้อยละ 12.2 อันจะส่งผลให้แนวโน้มเศรษฐกิจไทยตลอดทั้งปี 2563 จะปรับตัวลดลงในช่วงร้อยละ (-7.8) - (-7.3) เนื่องจากการปรับตัวลดลงมากของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ภาวะเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ในประเทศ และปัญหาภัยแล้ง โดยคาดว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าจะปรับตัวลดลงร้อยละ 10.0 การบริโภคภาคเอกชน และการลงทุนรวมปรับตัวลดลงร้อยละ 3.1 และร้อยละ 5.8 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์ผลกระทบในรายสาขา พบว่าภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการหลายสาขาได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาคบริการสาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหารหดตัวถึงร้อยละ 50.2 ขณะที่ภาคการเกษตรปรับตัวลดลงร้อยละ 3.2 จากปัญหาภัยแล้ง

ภาวะเศรษฐกิจไทยในไตรมาสที่ 2 ของปี 2563

(ข้อมูล ณ วันที่ 10 กันยายน 2563)

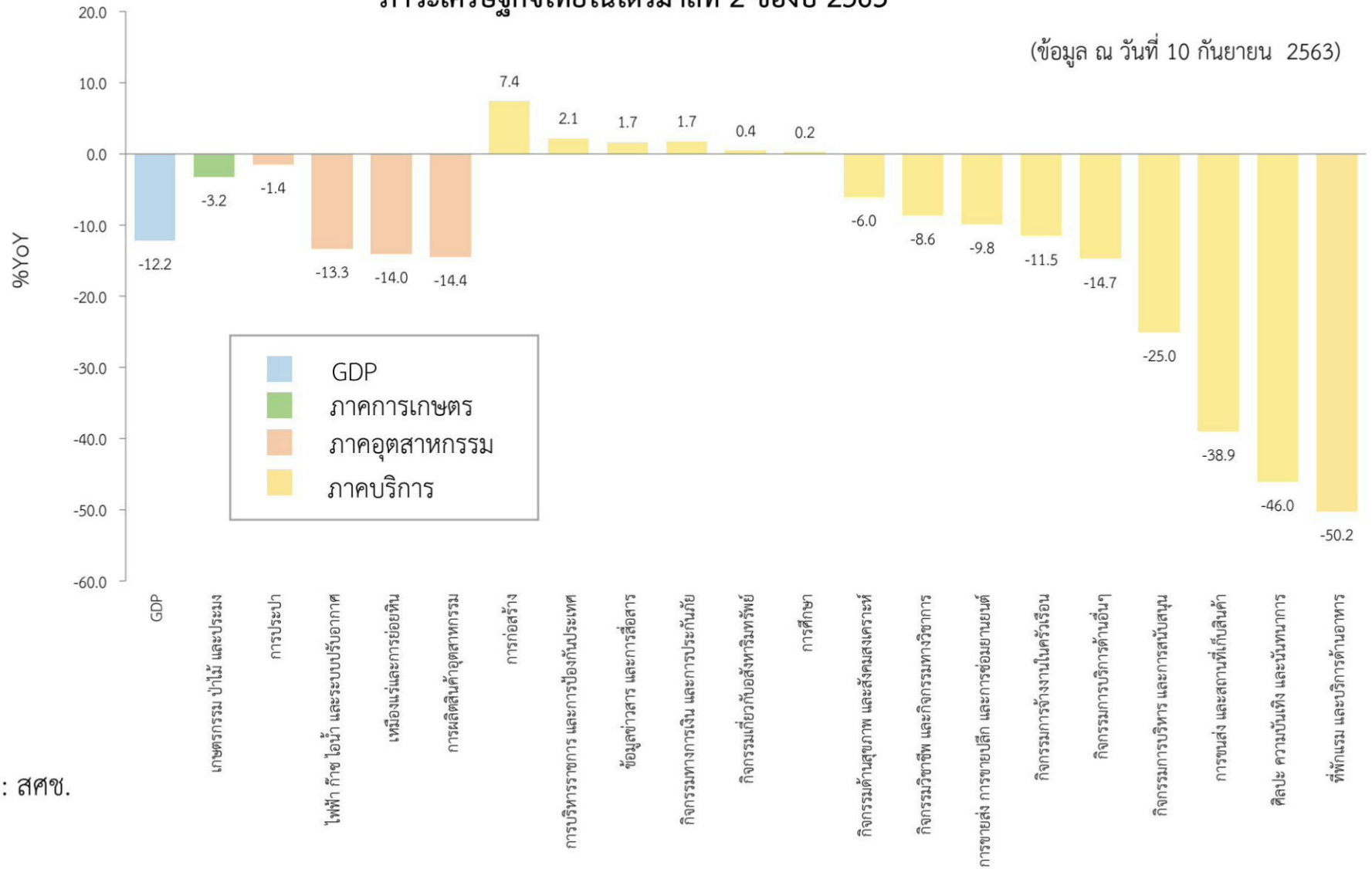

ที่มา: สศช.

การหดตัวลงของเศรษฐกิจดังกล่าว ได้นำไปสู่ปัญหาสภาพคล่องทางธุรกิจและความเสี่ยงต่อการปิดกิจการในภาคบริการ การท่องเที่ยว และกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีความเปราะบางและมีขีดความสามารถในการรองรับความเสี่ยงได้น้อยกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ ในขณะเดียวกัน ปัญหาการว่างงานและการสูญเสียรายได้ ความยากจน และความเหลื่อมล้ำกำลังเผชิญความท้าทายมากยิ่งขึ้น รวมถึงข้อจำกัดของหลักประกันทางสังคม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งเป็นประเด็นที่ส่งผลให้เศรษฐกิจและสังคมของประเทศอยู่ในภาวะกดดันมากยิ่งขึ้น โดยพบว่าในไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 ผู้ว่างงานมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากถึง 0.75 ล้านคน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 1.95 เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวจากอัตราว่างงานในภาวะปกติ และนับเป็นอัตราการว่างงานสูงสุดตั้งแต่ไตรมาสที่สองของปี 2552 โดยร้อยละ 58.7 ของแรงงานที่ว่างงานดังกล่าว มีสาเหตุมาจากสถานที่ทำงานเลิก/หยุด/ปิดกิจการ หรือหมดสัญญาจ้าง และเมื่อพิจารณาผู้ว่างงานที่เคยทำงานมาก่อนในช่วง 3 เดือน ซึ่งเป็นการว่างงานในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่า มากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 55.4) เป็นแรงงานที่ถูกเลิกจ้างมาจากภาคบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสาขาโรงแรมและภัตตาคาร (ร้อยละ 18.3) และสาขาค้าปลีกส่ง (ร้อยละ 14.6) โดยแรงงานส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบมีอายุมากกว่า 40 ปี และจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่า

ภาวะตลาดแรงงานไทยปี 2562 - 2563

(ข้อมูล ณ วันที่ 10 กันยายน 2563)

ตลาดแรงงาน	หน่วย	2562												2563								
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
อัตราการว่างงาน	ร้อยละของกำลังแรงงาน	0.92%			0.98%			1.04%			0.98%			1.03%			1.95%					
อัตราการว่างงานผู้มีอายุ 15-24 ปี	ร้อยละของกำลังแรงงานกลุ่มอายุ 15-24 ปี	4.68%			5.82%			5.80%			5.09%			5.03%			8.58%					
จำนวนผู้ใช้สิทธิกรณีว่างงานตามมาตรา 38	พันคน	53.6	53.5	62.7	53.5	66.7	66.7	61.6	61.1	56.3	71.4	57.9	50	55	56.7	60.5	116.3	172	127.6	125.8		
จำนวนผู้ใช้สิทธิตามมาตรา 75 (เหตุไม่สุดวิสัย)	พันคน	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	33.5	42.7	43.1	22.9	38.7	102.7	477.1	459.7	380.7	275.1	176.6	79.6
จำนวนผู้ใช้สิทธิตามมาตรา 79/1 (เหตุสุดวิสัย)	พันคน	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	219.3	601.6	432.6	337.7		
จำนวนผู้มีงานทำ	1,000 คน	37,702.70			37,781.80			37,486.30			37,482.90			37,424.20			37,080.80					
จำนวนชั่วโมงทำงาน	ชั่วโมงต่อสัปดาห์	41.3			43.1			43.5			43.1			40.7			38.1					
อัตราการเข้าร่วมกำลังแรงงาน	ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	67.9			68			67			67			67.3			67.2					

ที่มา: สศช.

ความท้าทายในการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ จากสถานการณ์โควิด - 19

แม้ว่าในระยะที่ผ่านมา รัฐบาลจะดำเนินมาตรการเพื่อช่วยเหลือและเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงมีความท้าทายอีกหลายประการในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้มีความเท่าทันและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

ความท้าทายประการแรก คือ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยที่เน้นพึ่งพาการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศในระดับสูง และรวมศูนย์ความเจริญอยู่เฉพาะในเมืองใหญ่เพียงไม่กี่เมือง โดยมูลค่าการส่งออกของไทยมีสัดส่วนเกินกว่าครึ่งของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมาเป็นระยะเวลานาน ส่งผลให้สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก ในขณะเดียวกัน ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้และโอกาสในการสร้างรายได้ระหว่างพื้นที่ยังอยู่ในระดับสูง โดยในปี 2561 พบว่าจังหวัดระยองซึ่งเป็นจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงที่สุด มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงกว่าจังหวัดแม่ฮ่องสอน (ต่ำที่สุด) ถึง 18.3 เท่า ในขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (Covariance of Variation: CV) ของผลิตภัณฑ์จังหวัดเปรียบเทียบในภาค ซึ่งสะท้อนความเหลื่อมล้ำระหว่างจังหวัดภายในภูมิภาคเดียวกัน ลดลงน้อยกว่าร้อยละ 1.0 ในช่วงระยะเวลาเกือบสิบปีที่ผ่านมา การพึ่งพาต่างประเทศและการกระจุกตัวของโอกาสทางเศรษฐกิจในบางพื้นที่ ส่งผลให้ประเทศไทยขาดแรงขับเคลื่อนจากภายในที่เข้มแข็งทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน เมื่อพิจารณาผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ที่ทำให้เกิดภาวะชะงักงันทางเศรษฐกิจ การชะลอตัวของการค้า การลงทุน และการส่งออก ส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอกในระดับเดิมได้ รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในเมืองใหญ่ที่ส่งผลให้แรงงานในเขตเมืองจำนวนมากอพยพกลับถิ่นฐานเพื่อกลับไปหางานทำในบ้านเกิด ดังนั้น การพัฒนาในระยะต่อจากนี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศตั้งแต่ระดับท้องถิ่นฐานรากด้วยการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจไปยังระดับพื้นที่ และยกระดับศักยภาพของธุรกิจภายในประเทศโดยเฉพาะ SMEs ซึ่งเป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ความท้าทายประการที่สอง คือ การสร้างศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจท่ามกลางภาวะวิกฤตและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจากผลกระทบด้านเศรษฐกิจที่รุนแรงอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ประกอบกับ

สภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจของไทยที่ขยายตัวต่ำมาเป็นเวลานาน อาจทำให้การฟื้นตัวเป็นไปอย่างล่าช้าและส่งผลต่อความสามารถในการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมาศักยภาพในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยในช่วงปี 2556 - 2562 อยู่ที่เพียงร้อยละ 3.0 ซึ่งต่ำที่สุดในภูมิภาค โดยมีปัจจัยหลักมาจากการที่โครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศยังพึ่งพาการผลิตและบริการแบบดั้งเดิมอยู่มาก ภาคอุตสาหกรรมขาดการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ในขณะที่ผลิตภาพและมูลค่าเพิ่มของภาคการเกษตรและภาคบริการยังอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น นอกเหนือจากมาตรการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ต้องเร่งดำเนินการแล้ว การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงภาคการผลิตเพื่อยกระดับศักยภาพในการเจริญเติบโตในระยะยาว ด้วยการสร้างจุดแข็งและเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย โดยเริ่มจากการส่งเสริมภาคการผลิตต่าง ๆ ที่ประเทศไทยมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว ได้แก่ บริการทางการแพทย์และสุขภาพ การท่องเที่ยว การเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร และยานยนต์ ให้ผู้ผลิตมีความสามารถสูงขึ้นในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และสามารถปรับตัวไปในทิศทางที่เหมาะสมกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

ความท้าทายประการที่สาม คือ การพัฒนาศักยภาพของคน เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจภายในประเทศ และยกระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว โดยแม้ว่าทรัพยากรมนุษย์ของไทยในภาพรวมจะมีแนวโน้มที่ดีขึ้น เมื่อพิจารณาจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ (Human Development Index: HDI) ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก 0.73 ในปี 2556 เป็น 0.77 ในปี 2561 อย่างไรก็ตาม ยังมีช่องว่างการพัฒนาเชิงคุณภาพที่สำคัญ โดยเฉพาะปัญหาการขาดแคลนทักษะแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการและบริบทการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเมื่อพิจารณาจากดัชนีความสามารถในการแข่งขันระดับโลก (Global Competitiveness Index: GCI) ของ World Economic Forum ในส่วนของตัวชี้วัดด้านทักษะ พบว่า อันดับความสามารถปรับตัวลดลงจากอันดับที่ 66 ในปี 2561-2562 เป็นอันดับที่ 73 จาก 141 ประเทศทั่วโลก หรืออันดับที่ 6 ของภูมิภาคอาเซียนในปี 2562-2563 โดยมีอันดับลดลง ทั้งตัวชี้วัดด้านชุดทักษะของผู้สำเร็จการศึกษา จากอันดับที่ 61 ในปี 2561-2562 เป็นอันดับที่ 79 ในปี 2562-2563 และด้านทักษะดิจิทัลในกลุ่มประชากรจากอันดับที่ 61 เป็น 66 ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งของปัญหาดังกล่าวเป็นผลมาจากปัญหาคุณภาพการศึกษาที่ไม่สามารถผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับเทคโนโลยี

สมัยใหม่และความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนไป ดังจะเห็นได้จากผลคะแนนสอบ PISA ของเด็กไทย ซึ่งอยู่ในระดับต่ำกว่าหลายประเทศและผลคะแนนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง จากอันดับที่ 50 ในปี 2555 เป็นอันดับที่ 66 ในปี 2561 จาก 79 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ ขณะเดียวกัน แรงงานไทยยังมีผลิตภาพแรงงานต่ำ โดยในช่วงปี 2556-2562 ผลิตภาพแรงงานเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 3.0 ต่อปี ในขณะที่ข้อมูลจาก Asian Productivity Organization (APO) ในปี 2562 ระบุว่า ผลิตภาพแรงงานไทยมีอัตราการเติบโตค่อนข้างต่ำมาตลอดช่วงสองทศวรรษ โดยปัจจุบันอยู่ในระดับใกล้เคียงกับประเทศจีนและอินโดนีเซีย แต่ยังคงต่ำกว่ามาเลเซีย (2 เท่า) เกาหลีใต้ (2.5 เท่า) และสิงคโปร์ (4.5 เท่า) นอกจากนี้ แรงงานไทยจำนวนมากยังอยู่นอกระบบที่กลไกของภาครัฐจะสามารถดูแลได้อย่างทั่วถึง โดยสัดส่วนของแรงงานที่อยู่ในระบบประกันสังคม (รวมมาตรา 33, 39 และ 40) ในปี 2563 อยู่ที่เพียงร้อยละ 43.0 ของกำลังแรงงานรวม ในขณะเดียวกัน ระบบความคุ้มครองทางสังคมยังมีแนวโน้มจะประสบกับข้อจำกัดทั้งในด้านงบประมาณ ความเพียงพอ และความครอบคลุม เนื่องจากสัดส่วนของประชากรวัยพึ่งพิงที่เพิ่มสูงขึ้น ฐานการจัดเก็บภาษีที่มีอยู่อย่างจำกัด ขณะที่มีแนวโน้มวิกฤติและภัยพิบัติเกิดขึ้นบ่อยครั้งและรุนแรงมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่และระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ลดลง ดังนั้น ภาครัฐจึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพทุนมนุษย์ เพื่อให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาต่อไป

สถานการณ์ทุนมนุษย์ของประเทศไทย

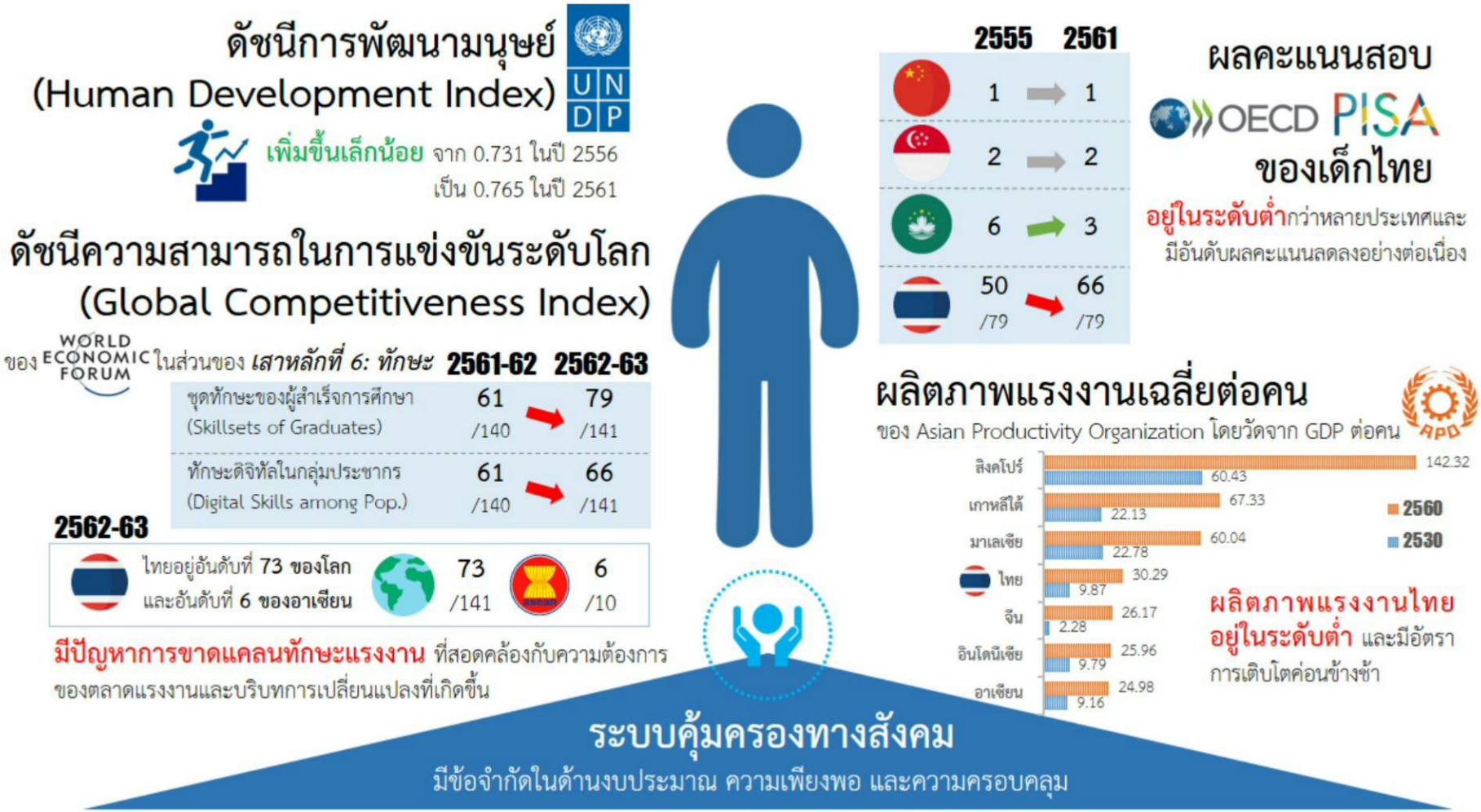

ที่มา: รวบรวมโดย สศช.

ความท้าทายประการสุดท้าย คือ การพัฒนาและปรับปรุงปัจจัยพื้นฐานให้พร้อมต่อการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศในอนาคต การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้เร่งให้ประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลในอัตราที่รวดเร็วขึ้น พร้อมกับตอกย้ำให้เห็นถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ที่มีความผันผวน ไม่แน่นอน ซับซ้อน และคลุมเครือ จากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอื่น ๆ นอกเหนือจากโควิด-19 ที่ประเทศไทยกำลังเผชิญ อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีแนวโน้มทำให้ความเสี่ยงจากภัยพิบัติเพิ่มสูงขึ้น ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีอย่างพลิกผันที่ส่งผลให้การมุ่งพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมมีความจำเป็นมากยิ่งขึ้น รวมถึงสงครามการค้า กระแสชาตินิยม การทวนกระแสโลกาภิวัฒน์ และความขัดแย้งระหว่างขั้วอำนาจของโลก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศในอนาคต ดังนั้น การพัฒนาประเทศในระยะต่อไป จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเสริมสร้างปัจจัยพื้นฐานด้านต่าง ๆ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน กฎหมายกฎระเบียบ บทบาทและแนวทางการให้บริการของภาครัฐ องค์ความรู้และนวัตกรรม การเสริมสร้างความมั่นคง การบริหารจัดการความเสี่ยง ตลอดจนกลไกการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ให้พร้อมรองรับความแพร่หลายของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ส่งเสริมการปรับตัวของภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความท้าทายต่าง ๆ ในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กอปรกับกระแสการพัฒนาของโลกท่ามกลางความปั่นป่วนและการเปลี่ยนแปลงล้วนเป็นปัจจัยเร่งที่ส่งผลให้ประเทศไทย จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถพร้อมรับและปรับตัวเข้ากับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญของโลกในระยะต่อไปได้อย่างเท่าทัน

ความจำเป็นในการจัดทำแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) มีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม ประกอบกับ มาตรา 10 และ 11 แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไปจนไม่สามารถหรือไม่เหมาะสมที่จะดำเนินการตามเป้าหมายหรือยุทธศาสตร์ด้านใดได้ และเมื่อพิจารณาถึงความเปลี่ยนแปลงทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศในทุกระดับอันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 และกระแสการเปลี่ยนแปลงอื่น ๆ จึงมีความจำเป็นที่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ต้องได้รับการพิจารณาทบทวนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ เงื่อนไข และบริบทการพัฒนาใหม่ของประเทศยิ่งขึ้น โดยยังคง *“เป้าหมาย”* การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติฯ ไว้เช่นเดิม หากแต่มีการทบทวนและปรับเปลี่ยน *“แนวทาง/วิธีการ”* ใหม่ในรูปแบบของ “แผนแม่บทเฉพาะกิจ” รวมถึงปรับเปลี่ยน *“เครื่องมือ”* ใหม่ ในรูปแบบของ “แผนปฏิบัติการตามแผนแม่บทเฉพาะกิจ” ซึ่งประกอบด้วย แผนงาน/โครงการต่าง ๆ ภายใต้กรอบนโยบายการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ 2564 และ 2565

ทั้งนี้ แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ จะดำเนินการคู่ขนานไปกับแผนแม่บทฯ ทั้ง 23 ประเด็น แต่ได้ระบุแนวทางการพัฒนาจากแผนแม่บทฯ ทั้ง 23 ประเด็น ที่ต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญเป็นพิเศษ รวมถึงกำหนดประเด็นการพัฒนาเพิ่มเติมที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการ เพื่อให้สามารถรับมือและเตรียมความพร้อมในการเยียวยาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบ ตลอดจนการฟื้นฟูกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้าสู่ภาวะปกติ รวมทั้งนำเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงมาเป็น “จุดเปลี่ยน” เพื่อทบทวนและปรับปรุง แนวทางการพัฒนา เพื่อสร้างโอกาสในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่หมุดหมายใหม่ที่ดีกว่าในอนาคต

ส่วนที่ 2

กรอบแนวคิดและสาระสำคัญ ของแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ

กรอบแนวคิดการพัฒนาของแผนแม่บทเฉพาะกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างพลิกผันและรวดเร็วจากภายนอกประเทศล้วนส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ภายในประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอาจก่อให้เกิดเป็นความเสี่ยงหรือโอกาสในการพัฒนาประเทศ ขึ้นอยู่กับศักยภาพและความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น การกำหนดทิศทางการพัฒนาท่ามกลางภาวะวิกฤตและความไม่แน่นอน เพื่อให้ประเทศไทยมีความสามารถในการบริหารจัดการและลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นภาคส่วนต่าง ๆ สามารถปรับตัวให้อยู่รอดได้ ขณะเดียวกันยังมีศักยภาพในการสร้างสรรค์ผลประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศที่ส่งผลกระทบเชื่อมโยงถึงกันให้ได้มากที่สุด จึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้สามารถ ***"ล้มแล้วลุกไว" (Resilience)*** โดยการพัฒนาประเทศภายใต้แนวคิด Resilience มีมิติที่ต้องให้ความสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

การพร้อมรับ (Cope) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการภายใต้สภาวะวิกฤต ให้ประเทศยังคงยืนหยัดและต้านทานความยากลำบาก รวมถึงสามารถฟื้นคืนกลับสู่สภาวะปกติได้อย่างรวดเร็วเมื่อภาวะวิกฤตผ่านพ้นไป ซึ่งการสร้างความสามารถของประเทศในการพร้อมรับนั้น ต้องพิจารณาให้ความสำคัญกับการลดความเปราะบาง ผ่านการลดจุดอ่อนและขจัดข้อจำกัดเดิมที่ประเทศเผชิญ พร้อมกับการเยียวยาช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบอย่างอย่างเต็มศักยภาพภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

การปรับตัว (Adapt) หมายถึง การปรับทิศทางการพัฒนา รูปแบบ และแนวทางที่ดำเนินการอยู่ ให้สอดรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลง ความไม่แน่นอน และบริบทการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงต้องให้ความสำคัญกับการกระจายความเสี่ยงเพื่อลดผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ และพร้อมที่จะปรับตัวอย่างรวดเร็วเพื่อแสวงหาแนวทางในการสร้างสรรค์ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

การเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐาน เช่น กฎหมาย ระเบียบ นโยบาย และสถาบัน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ให้สอดรับกับกระแส

การเปลี่ยนแปลงที่จะส่งผลกระทบต่อศักยภาพโดยรวมของประเทศ เพื่อพลิกวิกฤตจากแรงกดดันทั้งภายนอกและภายในให้เป็นโอกาสสำหรับการพัฒนาประเทศสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพ ทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืนต่อไป

แนวคิดการพัฒนาประเทศในการพร้อมรับ ปรับตัว และเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Cope, Adapt, Transform: CAT) ดังกล่าว เป็นการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศให้สามารถลุกได้อย่างรวดเร็วเมื่อล้ม ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ประกอบด้วยความพอประมาณ ความมีเหตุผล ภูมิคุ้มกัน ความรู้ และคุณธรรม ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในการพัฒนาประเทศมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 จนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ การพัฒนาประเทศบนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นั้น จะทำให้ประเทศมีการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนภายใต้หลัก 3 ขั้นการพัฒนา ประกอบด้วย (1) ประเทศสามารถอยู่รอดได้ท่ามกลางภาวะวิกฤต (Survive) ซึ่งการที่ประเทศจะสามารถอยู่รอดได้นั้น ทุกองคาพยพที่เป็นภาคส่วนสำคัญต้องมีความเข้มแข็ง ซึ่งเป็นภูมิคุ้มกันจากภายใน มีการเตรียมพร้อมรองรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากทั้งภายในและภายนอก (2) เศรษฐกิจในประเทศต้องมีความเข้มแข็งและมีการพึ่งพาภายนอกในระดับที่เหมาะสม (Sufficient) ซึ่งการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความเหมาะสมที่พอดี นั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของความรู้ โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ และ (3) ประเทศมีการพัฒนาที่สมดุล และยั่งยืน (Sustain) มีความพอดีในทุกมิติการพัฒนาอย่างเกื้อกูล สนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีศักยภาพพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและอนาคตทุกด้าน

ทั้งนี้ ประเด็นการพัฒนาประเทศที่ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษในระยะเวลา 2 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2564 - 2565) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการฟื้นฟูและขับเคลื่อนประเทศให้สามารถ ***“ล้มแล้วลุกไว” (Resilience)*** นั้น ประกอบด้วย 4 ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy) เพื่อลดความเสี่ยงในการพึ่งพาต่างประเทศ โดยกระจายความเจริญและโอกาสทางเศรษฐกิจไปยังระดับพื้นที่ ส่งเสริมการลงทุน สร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน ท้องถิ่น และผู้ประกอบการโดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รวมถึงเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่นให้พร้อมรับการกระจายตัวของการพัฒนาและการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานกลับคืนถิ่น เพื่อให้เศรษฐกิจฐานรากเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งด้านการผลิตและการบริโภค

2) การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth) โดยการส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการที่ประเทศไทยมีโอกาสและมีศักยภาพภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงและบริบทโลกใหม่หลังเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 อาทิ อุปสงค์ต่อสินค้าและบริการเพื่อสุขภาพที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น กระแสการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่อุปทานโลก โดยมุ่งเน้นที่การคิดค้นและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการ พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในห่วงโซ่มูลค่าของท้องถิ่น และ SMEs

3) การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (Human Capital) โดยการยกระดับและปรับทักษะแรงงานให้ตรงกับความต้องการของนายจ้าง ร่วมกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายที่ประเทศไทยมีโอกาสและมีศักยภาพตามที่ได้ระบุไว้ในประเด็นการพัฒนาข้อ 2) Future Growth ตลอดจนให้มีความสอดรับกับความต้องการของตลาดแรงงานและโครงสร้างเศรษฐกิจที่ปรับเปลี่ยนไป พร้อมทั้งเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤต และจัดสวัสดิการทางสังคมให้เหมาะสม เพียงพอกับความจำเป็นในการดำรงชีวิต ทั้งความมั่นคงทางรายได้และสุขภาพ

4) การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors) โดยการเร่งรัด พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ แก้ไขปรับปรุงกฎหมายและการดำเนินงานของภาครัฐให้ทันสมัย พัฒนาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม เสริมสร้างความมั่นคงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการความเสี่ยง รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่ายภาคประชาชน ภาคเอกชน ท้องถิ่น สถาบัน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อลดอุปสรรค ข้อจำกัดและส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศตามประเด็นการพัฒนาทั้ง 3 ข้อข้างต้น

สาระสำคัญของแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ

แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ มีเป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนา เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในระหว่าง พ.ศ. 2564 - 2565 ดังนี้

เป้าหมาย และตัวชี้วัด แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานในระยะเวลา 2 ปี โดยพิจารณาจากสถานการณ์ปัจจุบันที่ประเทศกำลังเผชิญอยู่ ร่วมกับเงื่อนไข ความจำเป็นด้านกรอบวงเงินงบประมาณภาครัฐที่สามารถบริหารจัดการและจัดสรรได้ รวมถึงการคาดการณ์ถึงโอกาสที่พึงเกิดขึ้นจากแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งประเทศไทยมีศักยภาพในการที่จะสร้างสรรค์และต่อยอดไปสู่การพัฒนาในระยะต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ โดยแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ

“คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ และมีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่” และมีตัวชี้วัดตลอดจนค่าเป้าหมายการดำเนินงาน ในปี 2564 และ 2565 ดังนี้

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	
		2564	2565
1) คนสามารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง	อัตราการว่างงาน	ไม่เกินกว่าร้อยละ 1.5	ไม่เกินกว่าร้อยละ 1
	ดัชนีความยากจนแบบหลากหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เทียบกับปีก่อนหน้า	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เทียบกับปีก่อนหน้า
	สัดส่วนผู้เข้าระบบประกันสังคม (มาตรา 33 39 และ 40) ต่อกำลังแรงงานรวม	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 45	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 48
	ความแตกต่างของทรัพยากรสาธารณสุขเปรียบเทียบระหว่างจังหวัด	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.5 เทียบกับปีก่อนหน้า	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.5 เทียบกับปีก่อนหน้า
	อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากร	ร้อยละ 67 ของคะแนนเต็ม	ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	
		2564	2565
2) สร้างอาชีพและกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น	ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์จังหวัดเปรียบเทียบภายในภาค	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 เทียบกับปีก่อนหน้า	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 เทียบกับปีก่อนหน้า
	อัตราการขยายตัวของการบรรจุงานใหม่ในแต่ละจังหวัดของประเทศ	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เทียบกับปีก่อนหน้า	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เทียบกับปีก่อนหน้า
3) เศรษฐกิจประเทศฟื้นตัวเข้าสู่ภาวะปกติ	ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติต่อหัว	ไม่น้อยกว่า 236,000 บาทต่อคน ต่อปี	ไม่น้อยกว่า 245,000 บาทต่อคน ต่อปี
	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของ SMEs ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศทั้งหมด	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 42	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 42
	อัตราการขยายตัวของการจ้างงานของ SMEs	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.8 เทียบกับปีก่อนหน้า	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.8 เทียบกับปีก่อนหน้า
4) มีการวางรากฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่	อัตราการขยายตัวของการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เทียบกับปีก่อนหน้า	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 เทียบกับปีก่อนหน้า
	อันดับความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงาน	อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความสามารถสูงที่สุด 5 อันดับแรกของภูมิภาคอาเซียน และมีคะแนนสูงขึ้นกว่าปีก่อนหน้า	อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความสามารถสูงที่สุด 4 อันดับแรกของภูมิภาคอาเซียน และมีคะแนนสูงขึ้นกว่าปีก่อนหน้า
	สัดส่วนมูลค่าการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.4	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5
	อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล (IMD World Digital Competitiveness Ranking)	อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความสามารถสูงที่สุด 40 อันดับแรก	อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีความสามารถสูงที่สุด 40 อันดับแรก โดยมีอันดับดีขึ้นจากปีก่อนหน้า
	ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพของภาครัฐในการทบทวนแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคและเป็นภาระในการดำเนินธุรกิจ	อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีประสิทธิภาพสูงที่สุด 50 อันดับแรก	อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีประสิทธิภาพที่สุด 45 อันดับแรก โดยมีอันดับดีขึ้นจากปีก่อนหน้า

แนวทางการพัฒนา เพื่อบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ ตามที่กำหนด ในระยะเวลา 2 ปี (พ.ศ. 2564 - 2565) แนวทางการพัฒนาที่ต้องมุ่งเน้นในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลสืบเนื่องโดยตรงจากสถานการณ์โควิด-19 จะต้องให้ความสำคัญกับการเร่งดำเนินการในมิติต่าง ๆ ที่เชื่อมโยงไปถึงการบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ บนหลักการพื้นฐานของแนวคิดในการพัฒนาศักยภาพของประเทศด้านการพร้อมรับ ปรับตัว และเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Cope, Adapt, Transform: CAT) โดยมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญโดยสรุป ดังนี้

1) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy) โดยการมุ่งเน้นการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจไปยังระดับท้องถิ่นผ่านการส่งเสริมการจ้างงานโดยเฉพาะในระดับพื้นที่และชุมชน ร่วมกับการให้ความช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้นในอนาคต ตลอดจนดำเนินงานด้านการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจไปยังหัวเมืองหลักในภูมิภาคและเมืองรองที่มีขีดความสามารถและความพร้อม เพื่อให้การเติบโตของพื้นที่และเมืองในภูมิภาคเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงความเจริญ พร้อมรับการกระจายตัวของการพัฒนาและการเคลื่อนย้ายกำลังแรงงานกลับคืนถิ่น เป็นแหล่งจ้างงาน สร้างอาชีพและกระจายรายได้ไปยังภาคท้องถิ่น และชุมชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง ดังนี้

1.1) การส่งเสริมการจ้างงาน โดยเฉพาะในระดับพื้นที่ ด้วยการพัฒนาฐานข้อมูลแรงงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการช่วยเหลือและจับคู่ความต้องการของผู้หางานและผู้จ้างงาน ร่วมกับการสร้างงานใหม่ที่สอดคล้องกับภาคเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มเติบโตในอนาคต พร้อมทั้งปรับโครงสร้างตลาดแรงงานโดยการโยกย้ายแรงงานไปยังภาคการผลิตที่มีผลิตภาพสูงกว่า และมีรายได้มากกว่าเดิม เป็นต้น

1.2) การช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ด้วยการเร่งแก้ปัญหาสภาพคล่องของ SMEs ให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้นในอนาคตและมีส่วนร่วมในห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย ตลอดจนปรับปรุงระเบียบกฎหมาย เพื่อลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจของ SMEs แก้ปัญหาและป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม บูรณาการระหว่าง

หน่วยงานเพื่อลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพการช่วยเหลือและสนับสนุน SMEs เป็นต้น

1.3) การกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจไปยังหัวเมืองหลักในภูมิภาคและเมืองรอง ด้วยการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ สร้างตำแหน่งงานในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อรองรับผู้ว่างงาน แรงงานคืนถิ่น และบัณฑิตจบใหม่ ตลอดจนเสริมสร้างจุดเด่นทางเศรษฐกิจของแต่ละภาคหรือกลุ่มจังหวัด โดยการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงผู้ประกอบการในพื้นที่ และเพิ่มศักยภาพและบทบาทหน้าที่ของท้องถิ่นในการกำกับดูแลการให้บริการสาธารณะและบริหารจัดการเชิงพื้นที่ เป็นต้น

2) การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth) โดยมุ่งเน้นด้านการเตรียมความพร้อมของปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการยกระดับผลิตภาพการผลิต การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม พร้อมทั้งส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจหลักที่ประเทศไทยมีโอกาสและได้รับการวิเคราะห์แล้วว่ามีศักยภาพภายใต้ภูมิทัศน์ของเศรษฐกิจโลกแบบใหม่ที่จะปรับเปลี่ยนไป ได้แก่

2.1) อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร ด้วยการขยายช่องทางการตลาดทั้งการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทย ยกระดับคุณภาพมาตรฐานของสินค้าและบริการ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการด้านสุขภาพ และมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์ของภูมิภาคแบบครบวงจร เป็นต้น

2.2) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเน้นคุณภาพ ด้วยการเปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาภาคการท่องเที่ยวทั้งระบบ ให้มุ่งเน้นที่เชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ ทั้งแนวทางการส่งเสริมการลงทุน และรูปแบบการท่องเที่ยวที่สนับสนุน และการติดตามประเมินผล พร้อมทั้งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของเมืองรองและท้องถิ่นที่มีศักยภาพเพื่อกระจายรายได้ไปยังระดับท้องถิ่น เป็นต้น

2.3) การเกษตรมูลค่าสูง ด้วยการสร้างแพลตฟอร์มการตลาดดิจิทัลให้กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัย ใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ พัฒนาระบบโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานภาคการเกษตร รวมถึงใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าเกษตรให้สามารถเป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพ

ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมทางการแพทย์ เป็นต้น

2.4) อุตสาหกรรมอาหาร ด้วยการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อเพิ่มกำลังการผลิต และการจ้างงาน และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ โดยการมุ่งสู่ธุรกิจอาหารมูลค่าสูง เช่น อาหารเพื่อสุขภาพ และอาหารทางการแพทย์ เป็นต้น

2.5) อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ ด้วยการสนับสนุนการปรับตัวของผู้ประกอบการและแรงงาน รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งระเบียบ กฎหมาย โครงสร้างพื้นฐาน และอุปสงค์ของผู้บริโภคในประเทศให้สามารถเปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่โดยเฉพาะยานยนต์ไฟฟ้า ตลอดจนช่วยเหลือผู้ประกอบการรายย่อยในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง เช่น ผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ และผู้ให้บริการซ่อมแซมและบำรุงรักษาที่อาจได้รับผลกระทบในช่วงเปลี่ยนผ่านนี้ เป็นต้น

3) การพัฒนาศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของคน (Human Capital) ด้วยการยกระดับทักษะ (Upskill) ปรับทักษะ (Reskill) และส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการที่จะเป็นเครื่องยนต์ทางเศรษฐกิจหลักทั้ง 5 สาขาตามที่ระบุไว้ในประเด็นการพัฒนาที่ 2) Future Growth ข้างต้น ร่วมกับการขยายและพัฒนาระบบประกันสังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรทุกสาขาอาชีพและทุกช่วงวัย ตลอดจนการส่งเสริมความมั่นคงทางสุขภาพ เพื่อให้คนให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน ดังนี้

3.1) การยกระดับทักษะ ปรับทักษะ และส่งเสริมการเรียนรู้ ด้วยการส่งเสริมแรงงานที่อยู่ในภาคการผลิตและบริการที่ได้รับผลกระทบ ให้ได้รับการฝึกอบรมยกระดับทักษะ และปรับศักยภาพแรงงานให้เหมาะสมกับรูปแบบธุรกิจและโครงสร้างเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ยกระดับคุณภาพมาตรฐานของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานโดยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการพัฒนาทักษะอาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของแรงงานเพื่อให้แรงงานมีความยืดหยุ่นพร้อมปรับตัว ตลอดจนมุ่งเน้นการผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพในระยะยาว เป็นต้น

3.2) การขยายและพัฒนาระบบหลักประกันทางสังคม ด้วยการช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยคนยากจน กลุ่มเปราะบาง ที่ได้รับผลกระทบ โดยคำนึงถึง

ระดับของปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันของกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้งผลักดันให้แรงงานเข้าสู่ระบบประกันสังคมมากขึ้น พัฒนาระบบและกลไกการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่มให้ตรงจุด และพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมให้เหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงมีการบูรณาการตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระบบข้อมูลในการตรวจสอบและติดตามประเมินผล เป็นต้น

3.3) การเสริมสร้างความมั่นคงทางสุขภาพ ด้วยการพัฒนาระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สร้างภูมิคุ้มกันทั้งทางร่างกายและจิตใจ กระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ และแสวงหาแนวทางดำเนินการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการเป็นสังคมสูงวัย และอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางการคลัง เป็นต้น

4) การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเกื้อหนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก เพิ่มขีดความสามารถในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และยกระดับศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนตามที่กล่าวมาในข้อ 1) - 3) ให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนา ประกอบด้วย

4.1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ เช่น โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล โครงสร้างพื้นฐานเชิงระบบการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ รวมถึงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้โครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับทิศทางการการพัฒนาประเทศ เป็นต้น

4.2) การปรับปรุงกฎหมายและส่งเสริมภาครัฐดิจิทัล ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายนอกและภายในประเทศ โดยการปรับปรุงและพัฒนาฐานข้อมูลแบบบูรณาการ การจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการให้บริการประชาชน การปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการต่าง ๆ ตลอดจนการปฏิรูปการจัดเก็บรายได้และประสิทธิภาพการจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐ ให้สอดคล้องกับบริบท และเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เป็นต้น

4.3) การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกมิติ ด้วยการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรมในประเทศในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs และ วิสาหกิจชุมชน ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตงานวิจัยและนวัตกรรม เป็นต้น

4.4) การเสริมสร้างความมั่นคงและบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อรองรับภัยพิบัติ เหตุการณ์ความไม่สงบและความขัดแย้ง ตลอดจนสาธารณภัยทุกรูปแบบ ด้วยการใช้ฐานข้อมูล เทคโนโลยี และนวัตกรรม การบูรณาการระบบการจัดการในภาวะฉุกเฉินให้มีเอกภาพและรองรับสาธารณภัยรูปแบบใหม่ในทุกมิติ อาทิ ความปลอดภัยทางไซเบอร์ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ และเสริมสร้างโอกาสให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ของตนเอง พร้อมทั้งพัฒนากลไกในการส่งเสริมให้ครัวเรือนบริหารจัดการหนี้ได้อย่างเป็นระบบ เพื่อลดความเสี่ยงและสามารถดูแลตนเองได้ในภาวะวิกฤต เป็นต้น

4.5) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและภาคีการพัฒนา เพื่อให้การฟื้นฟูและขับเคลื่อนประเทศมีประสิทธิภาพสามารถบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยการสนับสนุนการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน ภาคประชาชนในพื้นที่และภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม ในการพัฒนาประเทศตามแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ พร้อมทั้งช่วยติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เป็นต้น

แนวทางการพัฒนาตามหลักการ 3 มิติ (Cope, Adapt, Transform) และ 4 ประเด็นการพัฒนา (Local Economy, Future Growth, Human Capital, Enabling Factors) ในรายละเอียด ปรากฏตามตารางแนวทางการพัฒนาในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในระหว่าง พ.ศ. 2564 - 2565 ดังนี้

ตารางแนวทางการพัฒนาในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในระหว่าง พ.ศ. 2564 - 2565

แนวทางการพัฒนา	พร้อมรับ (Cope)	ปรับตัว (Adapt)	เปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโต (Transform)
	การลดความเปราะบาง โดยการขจัดจุดอ่อนและข้อจำกัดเดิมที่มี และพร้อมบริหารจัดการในทุกภาวการณ์ได้อย่างเต็มศักยภาพภายใต้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด	การปรับรูปแบบ และแนวทางการดำเนินการให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอน การกระจายความเสี่ยง รวมถึงการปรับตัวเพื่อสร้างโอกาสจากการเปลี่ยนแปลง	การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและปัจจัยพื้นฐาน เช่น ระเบียบ กฎหมาย นโยบาย และสถาบัน เพื่อพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส และมุ่งสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพ ทั่วถึง และยั่งยืน
1. การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy)			
1.1 การส่งเสริมการจ้างงาน	1) ส่งเสริมการจ้างงานใหม่ โดยเฉพาะในระดับพื้นที่ ในกลุ่มแรงงานนอกระบบ แรงงานที่ได้รับผลกระทบ และกลุ่มบัณฑิตจบใหม่ รวมถึงรักษาการจ้างงานภายในประเทศเดิม โดยเฉพาะในสาขาที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 2) พัฒนาฐานข้อมูลแรงงานที่ครอบคลุมทั้งในระบบและนอกระบบ ตลอดจนกำลังแรงงานในวัยเรียนที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อจำแนกแรงงานที่ต้องการความช่วยเหลือได้อย่างแม่นยำ รวมถึงจับคู่ความต้องการของผู้หางานกับผู้จ้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1) ส่งเสริมการสร้างงานที่สอดคล้องกับภาคเศรษฐกิจที่มีแนวโน้มเติบโตในอนาคต รวมถึงศักยภาพ โอกาส และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ 2) ส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุเพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ ลดภาระของครอบครัว และบรรเทาปัญหาการลดลงของประชากรวัยแรงงาน	1) ปรับโครงสร้างตลาดแรงงาน โดยโยกย้ายแรงงานไปสู่ภาคการผลิตที่มีผลิตภาพ รายได้ และใช้ทักษะสูงกว่า 2) พัฒนากลไกการติดตามประเมินผล ให้สะท้อนสถานการณ์และนำไปสู่การพัฒนาด้านแรงงานของไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ปรับปรุงระเบียบกฎหมายเพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการดึงดูดแรงงานทักษะสูงให้เข้ามาทำงานในประเทศ และส่งเสริมการถ่ายทอดทักษะและองค์ความรู้ให้แก่แรงงานภายในประเทศ

แนวทางการพัฒนา	พร้อมรับ (Cope)	ปรับตัว (Adapt)	เปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโต (Transform)
1.2 การช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	1) เร่งแก้ปัญหาสภาพคล่องของ SMEs ให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยการแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่าย ปรับโครงสร้างหนี้ และเพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินเชื่อและแหล่งเงินทุนด้วยต้นทุนที่เหมาะสม เพื่อให้ธุรกิจที่มีศักยภาพยังสามารถอยู่รอดและรักษาการจ้างงานต่อไปได้	1) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs และวิสาหกิจชุมชนปรับตัวสู่ธุรกิจใหม่ที่มีแนวโน้มความต้องการมากขึ้นในอนาคต เช่น สินค้าและบริการเพื่อผู้สูงอายุ สินค้าและบริการเพื่อสุขภาพ และสินค้าสีเขียว เป็นต้น รวมถึงมีส่วนร่วมในห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย 2) สร้างแรงจูงใจให้ธุรกิจขนาดใหญ่ช่วย SMEs ในการพัฒนาและสร้างมูลค่าธุรกิจ รวมถึงใช้เทคโนโลยีในการดำเนินธุรกิจตลอดกระบวนการ ทั้งการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด 3) ส่งเสริมการระดมทุนผ่านเครื่องมือทางการเงินที่หลากหลาย อาทิ การใช้แพลตฟอร์มเพื่อการระดมทุนสาธารณะ 4) สนับสนุนเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนและเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ SMEs ในระดับพื้นที่	1) ปรับโครงสร้างปัจจัยแวดล้อมทั้งระบบเพื่อขจัดอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจและยกระดับประสิทธิภาพของ SMEs ได้แก่ ■ ลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจของ SMEs โดยการผ่อนคลายมาตรการภาครัฐที่จะช่วยให้การดำเนินธุรกิจมีความสะดวก คล่องตัว และมีโอกาสทางธุรกิจมากขึ้น อาทิ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ■ ปรับปรุงระเบียบกฎหมายเพื่อแก้ปัญหาและป้องกันการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม ■ บูรณาการระหว่างหน่วยงานเพื่อลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพการช่วยเหลือและสนับสนุน SMEs ■ ปรับโครงสร้างระบบงบประมาณและกลไกการติดตามประเมินผลให้เอื้อต่อการส่งเสริม SMEs
1.3 การกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจไปยังหัวเมืองหลักในภูมิภาคและเมืองรอง	1) สร้างตำแหน่งงานในภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อรองรับผู้ว่างงาน แรงงานคืนถิ่น และบัณฑิตจบใหม่	1) ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่หัวเมืองหลักในภูมิภาค เมืองรอง และเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยคำนึงถึงฐานทรัพยากร ความพร้อม และศักยภาพของพื้นที่ ผ่านการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการค้าการลงทุนแบบครบวงจร รวมถึงส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับภาคธุรกิจ อาทิ ระบบการขนส่งและกระจายสินค้า	1) เสริมสร้างจุดเด่นทางเศรษฐกิจของแต่ละภาคหรือกลุ่มจังหวัด โดยการพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อสร้างศักยภาพในการเติบโตทางเศรษฐกิจและสร้างการจ้างงานในระยะยาว 2) เพิ่มศักยภาพและบทบาทหน้าที่ของท้องถิ่นในการกำกับดูแลและกำหนดมาตรฐานการให้บริการสาธารณะ

แนวทางการพัฒนา	พร้อมรับ (Cope)	ปรับตัว (Adapt)	เปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโต (Transform)
		2) พัฒนาเมืองให้น่าอยู่ โดยจัดระบบขนส่งสาธารณะ สาธารณูปโภคสาธารณูปการที่มีคุณภาพและให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนและกิจกรรมเศรษฐกิจ	รวมถึงมีความสามารถในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่มากยิ่งขึ้น 3) ยกระดับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาและการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีนวัตกรรมที่ส่งเสริมจุดเด่นทางเศรษฐกิจของพื้นที่นั้น ๆ
2. การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว (Future Growth)			
2.1 การส่งเสริมอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ครบวงจร	1) ส่งเสริมการผลิตสินค้าและบริการทางสุขภาพที่ผู้บริโภคมีแนวโน้มความต้องการเพิ่มสูงขึ้น 2) ขยายช่องทางการตลาดทั้งการแพทย์แผนปัจจุบันและการแพทย์แผนไทย	1) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการด้านสุขภาพ 2) เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวเนื่อง เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และอุตสาหกรรมอาหาร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม	1) มุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ โดยส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ยาและเครื่องมือแพทย์ พัฒนามาตรฐานคุณภาพตลอดห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าและบริการที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย
2.2 การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเน้นคุณภาพ	1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศทั้งในกลุ่มภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป 2) ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัย โดยเฉพาะในการสอบสวนโรคและติดตามกลุ่มเสี่ยงอย่างทั่วถึงและครอบคลุม 3) ฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ พร้อมทั้งพัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยการมีส่วนร่วมของท้องถิ่นและมุ่งเน้นการใช้แรงงานและทรัพยากรในท้องถิ่น	1) ปรับรูปแบบและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่การท่องเที่ยว โดยประยุกต์ใช้จุดแข็งของไทยภายใต้เงื่อนไขและบริบทใหม่ของโลก อาทิ การส่งเสริมภาพลักษณ์ของไทยในฐานะประเทศที่ปลอดภัยจากโรคระบาด เพื่อให้เป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวของกลุ่มผู้มีกำลังซื้อสูง และการท่องเที่ยวแบบเที่ยวไปด้วยทำงานไปด้วย 2) เพิ่มความหลากหลายให้กับการท่องเที่ยว โดยเชื่อมโยงกับบริการทางการแพทย์ และการพัฒนาอุตสาหกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อ	1) เปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาภาคการท่องเที่ยวทั้งระบบให้มุ่งเน้นที่เชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ ทั้งแนวทางการส่งเสริมการลงทุน รูปแบบการท่องเที่ยวที่สนับสนุน รวมถึงกลไกและวิธีการในการติดตามประเมินผลที่สามารถสะท้อนการดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม 2) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของเมืองรองและท้องถิ่นที่มีศักยภาพ เพื่อกระจายรายได้ไปยังชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก

แนวทางการพัฒนา	พร้อมรับ (Cope)	ปรับตัว (Adapt)	เปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโต (Transform)
		เพิ่มมูลค่า และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อทำการตลาดและสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่	
2.3 การยกระดับภาคการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง	1) สร้างแพลตฟอร์มการตลาดดิจิทัลให้กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนสามารถเข้าถึงตลาดและผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศได้โดยตรง เพื่อสร้างรายได้ และเป็นฐานรองรับให้แก่แรงงานที่ตกงาน	1) ส่งเสริมการปรับตัวของเกษตรกร โดยการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรผ่านการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์ มาตรฐานความปลอดภัย และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ พร้อมทั้งเรียนรู้การใช้แพลตฟอร์ม และเครื่องมือทางการตลาดออนไลน์รูปแบบใหม่เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ 2) พัฒนาระบบโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานภาคการเกษตรให้ยังสามารถขนส่งสินค้าทั้งในประเทศและระหว่างประเทศได้ในสภาวะวิกฤตที่ระบบตลาดหยุดชะงัก รวมถึงเชื่อมโยงกับภาคการผลิตอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1) ปรับโครงสร้างภาคการเกษตรโดยการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการผลิตและการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มผลิตภาพการเกษตร สร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าเกษตร และสามารถเป็นวัตถุดิบที่มีคุณภาพในภาคการผลิตที่ต่อเนื่อง อาทิ อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์
2.4 การส่งเสริมอุตสาหกรรมอาหาร	1) ช่วยเหลือด้านสภาพคล่องโดยการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต และการจ้างงาน 2) ส่งเสริมการเข้าถึงตลาด ทั้งตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ	1) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอาหารปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ และมุ่งสู่ธุรกิจอาหารมูลค่าสูง อาทิ อาหารเพื่อสุขภาพ และอาหารทางการแพทย์ 2) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต และจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์อาหารมูลค่าสูง	1) ยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมอาหารทั้งห่วงโซ่มูลค่า โดยการสร้างและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรม อาทิ การส่งเสริมระบบเกษตรอัจฉริยะเพื่อผลิตวัตถุดิบที่มีคุณภาพให้แก่อุตสาหกรรมอาหาร 2) เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นและวิสาหกิจชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทาน

แนวทางการพัฒนา	พร้อมรับ (Cope)	ปรับตัว (Adapt)	เปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโต (Transform)
2.5 การปรับอุตสาหกรรมยานยนต์ไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่	1) ช่วยเหลือผู้ประกอบการโดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ อาทิ ผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ และผู้ให้บริการซ่อมแซมและบำรุงรักษา	1) สนับสนุนการปรับตัวของผู้ประกอบการและแรงงานในอุตสาหกรรมยานยนต์และอุตสาหกรรมและบริการที่เกี่ยวเนื่องให้พร้อมสำหรับการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ ทั้งยานยนต์ไฟฟ้าและยานยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติ พร้อมทั้งกระตุ้นการลงทุนใหม่ ๆ ด้วยการให้สิทธิประโยชน์ที่จำเป็น พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระดับประเทศในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและความเชี่ยวชาญ 2) ส่งเสริมการใช้ชิ้นส่วนในประเทศในการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ที่ไม่ขัดต่อข้อตกลงหรือกฎเกณฑ์ของความร่วมมือ/การค้าระหว่างประเทศ	1) ส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงของอุตสาหกรรมยานยนต์ทั้งระบบไปสู่ยานยนต์สมัยใหม่ ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการปรับระเบียบกฎหมาย ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง อาทิ เทคโนโลยีแบตเตอรี่และมอเตอร์ พร้อมทั้งกระตุ้นอุปสงค์ของผู้บริโภคในประเทศ และจัดให้มีสถานีบริการอัดประจุที่ทั่วถึง 2) เชื่อมโยงอุตสาหกรรมยานยนต์กับสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม เพื่อขยายฐานอุตสาหกรรม อาทิอุตสาหกรรมต่อเรือ อุตสาหกรรมระบบรางอุตสาหกรรมชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์
3. การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (Human Capital)			
3.1 การพัฒนาทักษะแรงงานและการเรียนรู้	1) ส่งเสริมแรงงานที่อยู่ในภาคการผลิตและบริการที่ได้รับผลกระทบให้ได้รับการฝึกอบรมยกระดับทักษะ และปรับศักยภาพแรงงานให้เหมาะสมกับรูปแบบธุรกิจและโครงสร้างเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป 2) ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการยกระดับและควบคุมคุณภาพมาตรฐานของศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน รวมถึงพัฒนาหลักสูตรให้มีความ	1) ส่งเสริมให้แรงงานมีทักษะที่หลากหลาย มีความยืดหยุ่น พร้อมปรับตัวสู่วิธีการทำงานหรืออาชีพใหม่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ด้วยการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของแรงงาน 2) ปรับรูปแบบการเรียนรู้และพัฒนาทักษะให้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อภาวะวิกฤตมากขึ้น อาทิ การเรียนรู้ทางไกล หลักสูตรระยะสั้น และการผสมผสานการเรียนรู้แบบออฟไลน์และออนไลน์	1) ผลักดันให้เกิดการบูรณาการ ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการปฏิรูประบบการผลิตกำลังคนทั้งการศึกษาและการพัฒนาทักษะแรงงานให้เชื่อมโยงกันและมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยให้สอดคล้องกับแนวคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ภาคการผลิตเป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาประเทศ 2) สร้างสภาพแวดล้อมและพัฒนาบุคลากรให้เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้

แนวทางการพัฒนา	พร้อมรับ (Cope)	ปรับตัว (Adapt)	เปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโต (Transform)
	สอดคล้องกับบริบทของตลาดแรงงานและเงื่อนไขความต้องการของผู้เรียน 3) ส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับการเรียนการสอน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การพัฒนาทักษะอาชีพ และการแสวงหาโอกาสทางเศรษฐกิจ	3) ส่งเสริมทักษะที่จำเป็นโดยเฉพาะทักษะภาษาต่างประเทศ และทักษะดิจิทัล รวมถึงทักษะที่สำคัญอื่น ๆ เช่น ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะทางการเงิน และทักษะทางอารมณ์ เป็นต้น	คนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสในการยกระดับและปรับทักษะความรู้และทักษะเพื่อการพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพที่หลากหลายได้อย่างต่อเนื่อง
3.2 การขยายและพัฒนาระบบหลักประกันทางสังคม	1) ช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยคนยากจน กลุ่มเปราะบาง และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากโควิด-19 และภาวะวิกฤตอื่น ๆ ให้ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง โดยคำนึงถึงระดับของปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกันของกลุ่มเป้าหมาย 2) ส่งเสริมและผลักดันให้แรงงานเข้าสู่ระบบประกันสังคมเพิ่มมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางรายได้ 3) ส่งเสริมการจัดสวัสดิการโดยชุมชนแบบพึ่งตนเอง โดยมีภาคีต่าง ๆ เกื้อหนุนตามศักยภาพ	1) ส่งเสริมการใช้และพัฒนาระบบและกลไกการช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่มให้ตรงจุด โดยใช้ระบบข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน 2) ริเริ่มออกแบบหลักประกันทางสังคมที่รองรับรูปแบบการทำงานในอนาคต อาทิ การจ้างแรงงานแบบชั่วคราว	1) พัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมให้มีความบูรณาการระหว่างหน่วยงาน/โครงการเพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มการเกื้อกูลระหว่างกัน และเชื่อมโยงครอบคลุมคนทุกกลุ่มอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความยั่งยืนทางการคลัง โดยมุ่งเน้นการลงทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพคนในระยะยาว
3.3 การเสริมสร้างความมั่นคงทางสุขภาพ	1) พัฒนาระบบรับมือปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ ทั้งระบบติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังโรคระบาด อุปกรณ์เครื่องมือทางการแพทย์ ตลอดจนการจัดการภาวะฉุกเฉินทั้งวงจร และเพิ่มขีดความสามารถในการติดตามประเมินแนวโน้มโอกาสการเกิดโรคภัย โดยเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วม	1) กระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ พร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยในการขยายการให้บริการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ 2) ส่งเสริมการดูแลสุขภาพเชิงป้องกันให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะในการจัดการดูแลสุขภาพตนเอง และมีความภูมิคุ้มกันทั้งร่างกายและจิตใจ	1) ศึกษาแนวทางการปฏิรูประบบหลักประกันสุขภาพให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการเป็นสังคมสูงวัย และอยู่บนพื้นฐานของความยั่งยืนทางการคลัง

แนวทางการพัฒนา	พร้อมรับ (Cope)	ปรับตัว (Adapt)	เปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโต (Transform)
		เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดโรค รวมถึงโรคอุบัติใหม่ 3) สนับสนุนสินค้าและเทคโนโลยีที่ส่งเสริมการมีสุขภาวะที่ดี	
4. การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors)			
4.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่	1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุมทั่วประเทศ สามารถให้บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงระบบ เช่น ระบบบริหารจัดการข้อมูลภาครัฐ ระบบการบริหารจัดการงานวิจัยสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ และระบบการแก้ปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตต่าง ๆ เป็นต้น 3) ช่วยเหลือประชาชนและธุรกิจรายย่อยให้เข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อรับประโยชน์จากมาตรการช่วยเหลือ บริการของรัฐ การศึกษา และโอกาสทางเศรษฐกิจ	1) ส่งเสริมการพัฒนา ใช้ประโยชน์ และประยุกต์ใช้โครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ เช่น โครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่และรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจท้องถิ่น รวมถึงการปรับตัวของโรงแรมที่เคยมีเป้าหมายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ให้เป็นสถานที่พักผ่อนดูแลผู้สูงอายุแบบระยะยาว หรือสถานที่พัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นต้น	1) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมโยง ครอบคลุม และทั่วถึง เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของภูมิภาค อาทิ ศูนย์กลางการให้บริการโลจิสติกส์ การค้าและการลงทุน
4.2 การปรับปรุงกฎหมายและส่งเสริมภาครัฐดิจิทัล	1) ปรับปรุงและพัฒนาฐานข้อมูลแบบบูรณาการ โดยการจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงการเปิดเผยและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการ ศักยภาพ และวางแผนการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ อาทิ ฐานข้อมูลประชาชนเพื่อ	1) นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการให้บริการประชาชน อาทิ กลไกเพื่อช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย และระบบเตรียมความพร้อมด้านการจัดการสาธารณภัยเพื่อบริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	1) ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการต่าง ๆ ให้ส่งเสริมการแข่งขัน ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจ สอดคล้องกับบริบท และเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ 2) ริเริ่มดำเนินการปฏิรูปการจัดเก็บรายได้ของรัฐทั้งระบบ ทั้งรายได้จากภาษีและการบริหารจัดการทรัพย์สิน ควบคู่ไปกับ

แนวทางการพัฒนา	พร้อมรับ (Cope)	ปรับตัว (Adapt)	เปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโต (Transform)
	พัฒนาคุณภาพชีวิตคนในพื้นที่ และฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติเพื่อพัฒนาการผลิต		การเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดสรรและใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้มีงบประมาณเพียงพอต่อการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ 3) พัฒนาโครงสร้างระบบและมาตรการทางภาษีให้มีความเสมอภาคและเป็นธรรม ยกระดับเศรษฐกิจฐานราก รวมถึงส่งเสริมและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ 4) ปรับโครงสร้างและวิธีปฏิบัติราชการให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว มีความบูรณาการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานที่ยึดภารกิจหรือพื้นที่เป็นพื้นฐาน และสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเท่าทัน
4.3 การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม	1) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรมในประเทศ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางธุรกิจโดยเฉพาะ SMEs และวิสาหกิจชุมชน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน	1) ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และบริการเป้าหมายที่สามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้จริง 2) เสริมสร้างกลไกความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนาและร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐ เอกชน ภาควิชาการ และระบบการเงินในการพัฒนาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้และนวัตกรรม	1) แก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการผลิตงานวิจัยและนวัตกรรม เพิ่มจำนวนและคุณภาพบุคลากร และพัฒนาโครงสร้าง พื้นฐานด้านการวิจัยเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สนับสนุนภาคการผลิตเป้าหมายในระดับภูมิภาค
4.4 การเสริมสร้างความมั่นคงและการบริหารจัดการความเสี่ยง	1) ส่งเสริมการบรรเทาภาวะวิกฤตด้วยการใช้ฐานข้อมูล เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการผู้ประสบภัยอย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและเป็นธรรม	1) พัฒนาระบบการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการภาวะวิกฤตให้มีประสิทธิภาพ โดยการบูรณาการระบบการจัดการในภาวะฉุกเฉินให้มีเอกภาพ สามารถ	1) เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการความเสี่ยงในพื้นที่ของตนเอง ตั้งแต่การพัฒนาระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยล่วงหน้า การจัดการภาวะ

แนวทางการพัฒนา	พร้อมรับ (Cope)	ปรับตัว (Adapt)	เปลี่ยนแปลง เพื่อพร้อมเติบโต (Transform)
		รองรับเหตุการณ์ความขัดแย้งและสาธารณภัยรูปแบบใหม่ในทุกมิติ อาทิ ความปลอดภัยทางไซเบอร์ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ 2) พัฒนากลไกในการส่งเสริมให้ครัวเรือนออมเงินและบริหารจัดการหนี้ได้อย่างเป็นระบบ เพื่อลดความเสี่ยงและสามารถดูแลตนเองได้ในภาวะวิกฤต	วิกฤต และการเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ
4.5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและภาคีการพัฒนา	1) ผลักดันให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน และภาคีการพัฒนาอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศในการทำงานร่วมกันเพื่อให้แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติฯ บรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม 2) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่และภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม เพื่อช่วยติดตามตรวจสอบ และเสนอแนะแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ โดยการใช้แพลตฟอร์มและช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้	1) ส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างงาน สร้างรายได้ รวมถึงแก้ปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม	1) เพิ่มบทบาทและศักยภาพของท้องถิ่นและยกระดับการมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ ในการบริหารราชการ แก้ไขปัญหา และพัฒนาประเทศ

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา

ที่ นร ๐๗๓๒/๑๑๒

สำนักงบประมาณ
ถนนพระรามที่ ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๘๑๒๒ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงบประมาณเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี กรณีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอเรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณพิจารณาแล้วขอเรียนว่า เพื่อให้ประเทศไทยสามารถกลับสู่ระดับการพัฒนาก่อนการระบาดของโควิด – ๑๙ และยกระดับการพัฒนาประเทศตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม ตลอดจนสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาศักยภาพของประเทศให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นได้ทันต่อสถานการณ์ ประกอบกับคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้มีมติเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด - ๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) แล้ว จึงเห็นสมควรที่คณะรัฐมนตรีจะพิจารณาให้ความเห็นชอบ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) ดังกล่าว ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ

อย่างไรก็ดี สำหรับแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) ไปสู่การปฏิบัติ เห็นควรที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะสร้างการรับรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องให้หน่วยงานของรัฐ จัดทำแผนงาน โครงการ ที่สอดรับกับ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจดังกล่าวในโอกาสแรก เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๙ (๑) กำหนดให้ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณมีหน้าที่และอำนาจกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงเห็นสมควรให้หน่วยรับงบประมาณพิจารณานำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งได้จัดทำให้สอดคล้องกับ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ (ฉบับสมบูรณ์) ไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการจัดทำโครงการที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมาย/ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์

/การจัดสรร...

การจัดสรรงบประมาณฯ โดยคำนึงถึงความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินการ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของโครงการเพื่อให้ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณฯ เป็นกลไกสนับสนุนการขับเคลื่อน (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ดังกล่าวให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบวงเงินในภาพรวมของประเทศ ทั้งนี้ ให้หน่วยรับงบประมาณเสนอรายละเอียดคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ภายในกำหนดเวลาตามปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเดชาภิวัฒน์ ณ สงขลา)
ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

กองยุทธศาสตร์การงบประมาณ
โทร. ๐ ๒๒๖๕ ๑๘๒๔
โทรสาร ๐ ๒๒๗๓ ๙๓๖๙

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเฉลิมขวัญ ทองจันทร์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๕ ต.ค. ๖๓

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๙๑๓/ไม่ใส่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๘๑๒๒ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเสนอความเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วน ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า การเสนอ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๓ ที่ให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินำร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ไปรับฟังความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงและนำเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติอีกครั้ง การดำเนินการดังกล่าวจึงเป็นขั้นตอนการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศตามมาตรา ๑๐ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมจะกระทำได้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี กรณีจึงเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะพิจารณาให้ความเห็นชอบได้ตามที่เห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

กองพัฒนากฎหมาย
โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๐๒๐๖ - ๙ ต่อ ๑๔๓๗ (นางสาวอรพิมฯ)
โทรสาร ๐ ๒๒๒๖ ๔๗๙๒
www.krisdika.go.th
www.lawreform.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nr0900@ocs.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเฉลิมขวัญ ทองจันทร์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๑ ธ.ค. ๖๓

ที่ นร ๑๒๐๐/๑๕๐

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/ว(ล) ๓๘๑๒๒ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอความเห็นต่อ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ (ฉบับสมบูรณ์) และแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนฯ ดังกล่าว โดยมีความเห็นเพิ่มเติมในส่วนของประเด็นการพัฒนา เรื่อง การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors) ว่าควรพิจารณาเพิ่มเติมประเด็นการพัฒนางานบริการภาครัฐ ที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานและการให้บริการประชาชน เช่น พัฒนาการให้บริการรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงงานบริการของภาครัฐได้โดยไม่สะดุดหยุดลงและเป็นการสนับสนุนให้ภาคส่วนต่าง ๆ สามารถเข้าถึงงานบริการภาครัฐได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ตลอดเวลา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ)
เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ
โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๙๙๘๔ (อภิชาต)
โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๓๑
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ nr1200@opdc.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวเฉลิมขวัญ ทองจันทร์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๕ ธ.ค. ๖๓